



ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
στο Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Επιμέλεια: Φρειδερίκη Ταμπάκη - Ιονά
Γεωργία Γάτου

ΑΘΗΝΑ 2009

«ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - Γ' ΦΑΣΗ»
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΕΩΝ 2.4.2.α «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ: ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
Επιστημονική Υπεύθυνη: Φρειδερίκη Ταμπάκη - Ιωνά
Γραμματειακή Υποστήριξη: Γεωργία Γάτου
Ειρήνη Συνοδινού

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ: από 1-10-2005 έως 30-9-2008

Πρακτικά Εργασιών Ημερίδας που πραγματοποιήθηκε στις 22-02-2007

Έκδοση:

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Επιμέλεια έκδοσης:

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ ΤΑΜΠΑΚΗ - ΙΩΝΑ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΑΤΟΥ

Δημιουργία αφίσας:

ΕΙΡΗΝΗ ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ

Επιμέλεια εξώφυλλου:

ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΑΤΟΥ
ΕΙΡΗΝΗ ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ

Παραγωγή εντύπου: σελιδοποίηση - εκτύπωση - βιβλιοδεσία:
ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ & ΣΙΑ Ε.Ε.

ISBN: 978-960-466-051-3

Απαγορεύεται χωρίς γραπτή άδεια του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, η κατά παράφραση ή διασκευή, απόδοση του παρόντος περιεχομένου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό ή άλλο.

Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου, που ισχύουν στην Ελλάδα.

Περιεχόμενα

<i>Χαιρετισμός</i> από την Πρόεδρο του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, κ. Πηγή Κουτσογιαννοπούλου, Καθηγήτρια.	5
<i>Χαιρετισμός</i> από τον Ιδρυματικό Υπεύθυνο του Προγράμματος «Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών» του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Παναγιώτη Πετράκη, Καθηγητή, Πρόεδρο του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.	7
<i>Προγραμματισμός και στόχοι του Προγράμματος «Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών» του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας.</i> Φρειδερίκη Ταμπάκη-Ιωνά, Καθηγήτρια του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Επιστημονική Υπεύθυνη του Προγράμματος «Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών» στο εν λόγω Τμήμα.	9
<i>Η συμβολή της Πρακτικής Άσκησης στην ψυχοπαιδαγωγική κατάρτιση των φοιτητών.</i> Πόπη Καλλιαμπέτσου-Κορακά, Ομότιμη Καθηγήτρια του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας.	13
<i>Η μετάφραση την εποχή της παγκοσμιοποίησης: δικυβέματα για την εκπαίδευση των μεταφραστών.</i> Τιτίκα Δημητρούλια, Επίκουρη καθηγήτρια στο ΑΠΘ, διδάσκουσα στο Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας.	21
<i>Συνθήκες διεξαγωγής της Πρακτικής Άσκησης των Φοιτητών του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας και τα αποτελέσματά της από τους συνεργαζόμενους φορείς.</i> Καλλιόπη Ζαχοπούλου – Ιουλία Σπύρου, Καθηγήτριες, Μέντορες ασκουμένων φοιτητών/τριών Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών στη Φίλεκπαιδευτική Εταιρεία.	33-35
Άγγελα Σεστρίνη-Κρητικού, Καθηγήτρια, Μέντορας ασκουμένων φοιτητών/τριών Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών στο Λεόντειο Λύκειο Πατησίων.	37
Μαρία Λάζαρη, Μέντορας ασκουμένων φοιτητών/τριών Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών στην εταιρεία Club Med.	41
Ουρανία Πολυκανδριώτη, Ερευνήτρια, Μέντορας ασκουμένων φοιτητών/τριών «Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών» στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.	43
Μαριάννα Κουρούπη-Αγάλλου, ασκούμενη φοιτήτρια στην εταιρεία υποτιτλισμού ταινιών Οπτικοακουστική Α.Ε.	48
Αντωνία Μπουνοτογιάννη, ασκούμενη φοιτήτρια στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.	51
<i>Γραπτές αναφορές άλλων συνεργαζόμενων φορέων.</i>	59



ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
1-10-2005 ΕΩΣ 28-2-2007

Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΕΠΕΑΕΚ)

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ:
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ-Γ' ΦΑΣΗ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ: 2.4.2.α



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρκτικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

"Το έργο συγχρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και κατά 25% από Εθνικούς Πόρους".

Η αφίσα του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

**Χαιρετισμός στο πλαίσιο του Προγράμματος
«Πρακτική άσκηση φοιτητών»
του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
του Πανεπιστημίου Αθηνών**

*Καθηγήτρια Πηγή Κουτσογιαννοπούλου
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας,
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Πρόεδρος του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας*

Σήμερα με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω την ημερίδα δημοσιότητας και απολογισμού του Προγράμματος «Πρακτική άσκηση φοιτητών» του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, που εξελίσσεται σε ημερίδα επιστημονικού διαλόγου για τη συμβολή της πρακτικής άσκησης στην ψυχοπαιδαγωγική κατάρτιση των φοιτητών.

Χάρη στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, απασχολήθηκαν φοιτητές/τριες του Τμήματός μας για ένα δίμηνο, με αμοιβή και ασφάλιση, σε Δημόσια σχολεία και άλλα εκπαιδευτικά ή ερευνητικά ιδρύματα όπως αυτά της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, το Γαλλικό Ινστιτούτο και το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, σε μεταφραστικά κέντρα, εταιρείες υποτιτλισμού ταινιών, ελληνικές και γαλλικές εταιρείες όπως το Club Med, για να αναφέρω κάποια από τα Μορφωτικά Ιδρύματα και τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης του Τμήματός μας. Ο κατάλογος είναι μακρύς και ελπίζουμε μελλοντικά να συμπεριλάβει ακόμα περισσότερα Ιδρύματα, οργανισμούς και επιχειρήσεις καθώς και μεγαλύτερο αριθμό φοιτητών σε σχολεία, αφού το Τμήμα προετοιμάζει κυρίως τους μελλοντικούς καθηγητές.

Στόχος του Ελληνικού Δημόσιου Πανεπιστημίου είναι η παροχή δωρεάν ανώτατης εκπαίδευσης υψηλού επιπέδου στους φοιτητές/τριες του. Γνωρίζοντας όμως τις αυξημένες

απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας θέλησε, επίσης, να συμβάλει στην επιτυχή επαγγελματική αποκατάσταση των φοιτητών του οργανώνοντας, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, τη δίμηνη αυτή πρακτική άσκησή τους.

Μια πρώτη επαγγελματική εμπειρία είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την εξοικείωση των φοιτητών με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Παρά το γεγονός ότι οι αποδοχές τους δεν είναι πάντα αυτές που θα επιθυμούσαμε γι' αυτούς, οι φοιτητές/τριες μας ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό στο Πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησής τους, γεγονός για το οποίο τους συγχαίρω. Θα ήταν πραγματικά πολύ ωφέλιμο να υπήρχε η δυνατότητα απασχόλησης όλων των φοιτητών του Τμήματος. Το Πρόγραμμα αυτό δημιούργησε μία παράδοση στη σύνδεση της εκπαίδευσης με το χώρο εργασίας και ελπίζουμε οι προσπάθειές μας για περαιτέρω ανάπτυξη σε αυτόν τον τομέα να ευοδωθούν στο μέλλον.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερω την Επιστημονική Υπεύθυνη του Προγράμματος καθηγήτρια κ. Φρειδερίκη Ταμπάκη-Ιωνά καθώς και όλους εκείνους που συνέβαλαν καθοριστικά στην υλοποίησή του (κ. Γεωργία Γάτου, κ. Ειρήνη Συνοδινού, κ. Βασίλη Στεργιόπουλο). Επίσης ευχαριστώ όλα τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος που ενέκριναν το Πρόγραμμα και βοήθησαν στην επιτυχή πραγματοποίησή του.

**Πορεία υλοποίησης του Προγράμματος
Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
από το 1996 έως το 2007**

*Καθηγητής Παναγιώτης Πετράκης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Ιδρυματικός υπεύθυνος Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών του Ε.Κ.Π.Α.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΥΠΕΠΘ υλοποίησε και υλοποιεί σταδιακά από το 1996 έως σήμερα το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης επιτυχώς, αφού έτυχε θερμής ανταπόκρισης τόσο από τους φοιτητές/τριες όσο και από τους συνεργαζόμενους φορείς. Με τη συμβολή του συγκεκριμένου Προγράμματος οι φοιτητές/τριες αποκτούν μια ελάχιστη εργασιακή εμπειρία που τους βοηθά να εφαρμόσουν τις θεωρητικές-ακαδημαϊκές γνώσεις τους, στο πλαίσιο μιας γενικότερης στρατηγικής σύνδεσης της εκπαίδευσης με την παραγωγή.

Ας επιχειρήσουμε μια σύντομη αναφορά στα διάφορα στάδια υλοποίησης του Προγράμματος από το 1996 έως σήμερα. Στο πλαίσιο του Α' ΕΠΕΑΕΚ, από 1/3/1996 έως 31/3/2000, πραγματοποίησαν Πρακτική Άσκηση συνολικά 3.639 φοιτητές/τριες και φοιτήτριες του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, μέσω της Γενικής Πρότασης και 10 Τμημάτων του ΕΚΠΑ. Οι φοιτητές/τριες ασκήθηκαν συνολικά για 9.002 φοιτητομήνες, σε 692 επιχειρήσεις του Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα, και ο συνολικός Προϋπολογισμός του Έργου ανήλθε σε 1.666.030.128 δρχ. (4.889.303,38 ευρώ).

Συνέχεια του αντίστοιχου Έργου, που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Α' ΕΠΕΑΕΚ, απο-

τελεί το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γέφυρας και Προχρηματοδότησης, με ημερομηνία έναρξης την 1η Ιανουαρίου 2000 και λήξης την 31η Αυγούστου 2001. Ειδικότερα το αντικείμενο του συγκεκριμένου Έργου συνίσταται στην παροχή δυνατότητας απασχόλησης σε 815 φοιτητές/τριες, εκ των οποίων οι 218 ήταν άντρες και οι 597 γυναίκες. Οι φοιτητές/τριες, προερχόμενοι αναλογικά από 29 Τμήματα του ΕΚΠΑ και με τη βοήθεια του υποέργου της Γενικής Πρότασης, ασκήθηκαν συνολικά 245.840 ανθρωποώρες σε περισσότερες από 300 επιχειρήσεις και Υπηρεσίες του Ιδιωτικού και του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα. Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πρακτικής Άσκησης για την περίοδο της γέφυρας και προχρηματοδότησης ανήλθε στο ποσό των 370.982.343 δρχ. (1.088.722,94 ευρώ).

Μετά το πέρας του παραπάνω Προγράμματος ακολούθησε το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ – Β' Φάση, με υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου από 1/9/2001 έως και 31/12/2005. Στο εν λόγω Πρόγραμμα συμμετείχαν 17 Τμήματα του ΕΚΠΑ υποστηριζόμενα από το Υπόεργο της Οριζόντιας Δράσης, το οποίο λειτούργησε για τον καλύτερο συντονισμό και την ανάγκη συνολικής εποπτείας του έργου εκ μέρους του Ιδρύματος. Συγκεντρωτικά, ο αριθμός των φοιτητών/τριών που ολοκλήρωσε το πρόγραμμα, περίπου σε 815 επιχειρήσεις και οργανισμούς του Ιδιωτικού και του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα, ανήλθε σε 3.024 φοιτητές/τριες εκ των οποίων οι 767 ήταν άντρες και οι 2.257 γυναίκες. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε σε τρεις κύκλους με σταδιακή μείωση της αμοιβής των φοιτητών/τριών από κύκλο σε κύκλο. Ο συνολικός προϋπολογισμός για την Β' Φάση του Προγράμματος ανήλθε περίπου σε 850.000 ευρώ.

Τέλος, όσον αφορά το τρέχον Πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών/τριών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης – Γ' Φάση, αναφέρουμε ότι το χρονικό διάστημα υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου είναι από 22/9/2005 έως 31/12/2007. Στο εν λόγω Πρόγραμμα συμμετέχουν 22 Τμήματα του ΕΚΠΑ, υποστηριζόμενα από το Υπόεργο της Οριζόντιας Δράσης, και πρόκειται να ασκηθούν 2.519 φοιτητές/τριες σε 693 επιχειρήσεις με συνολικό προϋπολογισμό 1.816.000 ευρώ. Μέχρι σήμερα, έχει υλοποιηθεί περίπου το 75% του φυσικού αντικείμενου, ενώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η προσέλευση των φοιτητών/τριών για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής στην πρακτική άσκηση είναι πολύ μεγάλη και το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση της μηνιαίας αμοιβής που δίδεται στο συγκεκριμένο έργο σε σχέση με την Πρακτική Άσκηση της Β' Φάσης.

Επισημαίνουμε επίσης ότι το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας που οργανώνει σήμερα την εκδήλωση αυτή, συμμετείχε δυναμικά σε όλες τις φάσεις υλοποίησης του Προγράμματος, συμβάλλοντας στην εδραίωση της αναγκαιότητας της πρακτικής άσκησης στην εκπαίδευση των φοιτητών/τριών με στόχο τη δυνατότητα απασχόλησης όλων των φοιτητών.

Προγραμματισμός, στόχοι κι αποτίμηση της πρακτικής άσκησης φοιτητών/φοιτητριών στο Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

*Καθηγήτρια Φρειδερίκη Ταμπάκη-Ιωνά,
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας,
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Επιστημονική Υπεύθυνη του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών

Με το έργο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης κατεβλήθη προσπάθεια να ενθαρρυνθεί η απασχόληση φοιτητών/τριών του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας κυρίως σε σχολεία, αλλά και σε οργανισμούς, γαλλικές ή ελληνικές επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με γαλλόφωνες χώρες ή άλλες εταιρείες, κατά τη διετία 2005-2006 και υπό τη μορφή δίμηνης αμειβόμενης από το πρόγραμμα εργασίας το οποίο καλύπτει και το κόστος των ασφαλιστικών εισφορών.

Ήδη από το 1997, έστω και αποσπασματικά, με την εκάστοτε χρηματοδότηση του Κοινοτικού ταμείου, έχει λειτουργήσει το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών στο Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Ανταποκριθήκαμε στην πρόσκληση του Ιδρυματικού Υπευθύνου κ. Παναγιώτη Πετράκη, Καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, καθώς εκδηλώθηκε μεγάλο ενδιαφέρον από τους φοιτητές/τριες και επειδή θεωρήσαμε εξ αρχής την Πρακτική Άσκηση απαραίτητη για την ολοκλήρωση της συγκρότησης της εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών μας. Είναι φανερό ότι κατά την επαφή των εκπαιδευόμενων με το χώρο εργασίας γίνεται εκτίμηση των παρεχόμενων θεωρητικών γνώσεων και πρακτική αξιοποίηση αυτών.

Το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας έκρινε σκόπιμο να προσφέρει στους φοιτητές/τριες τη δυνατότητα βραχύβιας εκπαίδευσης σε σχολεία, οργανισμούς, εκπαιδευτήρια που έχουν ως αντικείμενο την εκμάθηση της γαλλικής γλώσσας αλλά και σε εκδοτικούς οίκους, μεταφραστικά κέντρα, εταιρείες με αντικείμενο τον τουρισμό, εταιρείες υπο-

τιλισμού ταινιών κ.ά. όπου η γνώση της γαλλικής γλώσσας και κουλτούρας είναι απαραίτητη. Οι ενδιαφερόμενοι επιλέγουν οι ίδιοι μεταξύ σχολείου, εκδοτικού οίκου ή άλλου συνεργαζόμενου φορέα, σύμφωνα με τα επιστημονικά ενδιαφέροντά τους και τα επαγγελματικά σχέδια τους. Ήδη η εμπειρία από τα αντίστοιχα προγράμματα παρελθόντων ετών έχει χρησιμοποιηθεί ώστε με το παρόν πρόγραμμα να εμπεδωθεί η μακροχρόνια συνεργασία με τους προαναφερόμενους φορείς.

Σημειωτέον ότι σήμερα πολλοί από αυτούς τους φορείς αντλούν μέρος των στελεχών τους από τους ασκούμενους φοιτητές/τριες του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας οι οποίοι ως επί το πλείστον ευρίσκονται επί πτυχίω. Όμως και το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας συνυπολογίζει και εντάσσει στο πρόγραμμα σπουδών του τις συνθήκες και τις απαιτήσεις του ευρύτερου εργασιακού περιβάλλοντος, όπως το έπραξε ήδη τα τελευταία χρόνια μέσω του Προγράμματος Αναμόρφωσης Προπτυχιακών Σπουδών.

Η συνεργασία αυτή αποδείχτηκε πολύτιμη για την εμπειρία, την αυτοπεποίθηση και χειραφέτηση των φοιτητών/τριών και θα ήταν χρήσιμο η Πρακτική Άσκηση να ενσωματωθεί στο πρόγραμμα σπουδών και να λειτουργεί υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές/τριες, φέρνοντας σε επαφή το Πανεπιστήμιο με τις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας στο χώρο της εργασίας. Είναι γνωστό ότι με την Πρακτική Άσκηση αναπτύσσονται οι μηχανισμοί που επιτρέπουν την ένταξη των φοιτητών/τριών στην παραγωγική διαδικασία του εργασιακού περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο της Γ' φάσης του προγράμματος αυτού, κατά το 2005-2006, το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ολοκλήρωσε την Πρακτική Άσκηση 157 φοιτητών/τριών και κατά την επέκταση του Προγράμματος στο 2007-2008 ευελπιστούμε να ασκηθούν περί τους 100 ακόμη φοιτητές/τριες.

Η οικονομική οργάνωση και διαχείριση του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης και η χρηματοοικονομική διαχείριση του πραγματοποιήθηκε από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το Γραφείο Διαμεσολάβησης του Πανεπιστημίου μας με τις Επιχειρήσεις. Περιελάμβανε επίσης τη λογιστική παρακολούθηση του έργου, την τήρηση των αναλυτικών στοιχείων προγραμματισμού και αξιολόγησης του έργου, την τήρηση αρχείου δεδομένων του Προγράμματος, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Υπουργείου (ΥΠΕΠΘ) και με τη στήριξη του ανωτέρω αναφερόμενου Γραφείου Διαμεσολάβησης, καθώς επίσης και των υπαλλήλων των Τομέων του Τμήματος μας, κ. Γεωργίας Γάτου και κ. Ειρήνης Συνοδινού.

Πέρα από τα οφέλη των ασκούμενων κατά τη διασύνδεσή τους με το αντικείμενο, το χώ-

ρο, τις συνθήκες και τη διαδικασία εργασίας οι συνεργαζόμενοι φορείς είναι επίσης άμεσα ωφελούμενοι λόγω της εργασιακής προσφοράς των ασκούμενων, των νέων ιδεών και προσεγγίσεων του αντικειμένου από αυτούς, όπως επίσης και του ζήλου, του ενθουσιασμού των φοιτητών/τριών σχετικά με το αντικείμενο της πρακτικής άσκησης. Στα σχολεία και εκπαιδευτήρια πολλές φορές οι νέοι ασκούμενοι προκαλούν ιδιαίτερη εντύπωση με τα θετικά αποτελέσματα στην επικοινωνία και τη συνεργασία τους με τους μαθητές.

Όλοι οι συμμετέχοντες φοιτητές/τριες μετά το πέρας της Πρακτικής Άσκησης αξιολόγησαν θετικά την εμπειρία αυτή. Επισημάνθηκε η δυνατότητα ευκαιριών πρόσβασης στην εργασία για όλους ακόμη και για εκείνους που δυσκολεύονται στην εξεύρεση εργασίας στη δημόσια ή ιδιωτική εκπαίδευση, όπως συμβαίνει με αρκετούς από τους πτυχιούχους του Τμήματός μας (οι οποίοι σε συντριπτικό ποσοστό είναι γυναίκες).

Ευχαριστούμε τα πρόσωπα και τους φορείς που συνέβαλαν στην υλοποίηση του Προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης το οποίο αποδεικνύεται απαραίτητο για τη σύνδεση της παρεχόμενης θεωρητικής γνώσης με τις ειδικές συνθήκες και τις ιδιαίτερες ανάγκες του χώρου εργασίας. Διατυπώνουμε για μια ακόμη φορά, το αίτημα να θεσμοθετηθεί το πρόγραμμα αυτό της Πρακτικής Άσκησης ώστε να καταστεί υποχρεωτικό συμπλήρωμα στις σπουδές για το σύνολο των φοιτητών/τριών μας, με τον τρόπο που πραγματοποιείται στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ).



	<p>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΕΛΛΗΝΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ</p>		<p>Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης</p>
--	--	--	---

Η συμβολή της πρακτικής άσκησης στην ψυχοπαιδαγωγική κατάρτιση των φοιτητών/μελλοντικών εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών – πολιτισμών

*Ομότιμη Καθηγήτρια Πηνελόπη Καλλιαμπέτσου-Κορακά
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Στο Νικόλα*

1. Βασικές εισαγωγικές υποθέσεις

Η ψυχοπαιδαγωγική κατάρτιση των φοιτητών, μελλοντικών εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών και πολιτισμών, στη διαχείριση της πολυπλοκότητας της παιδαγωγικής σχέσης χρειάζεται να αποτελέσει τη βασική παράμετρο της αρχικής τους κατάρτισης. Είναι ανάγκη να επισημανθεί, ωστόσο, ότι αυτή η παράμετρος παραμένει ανησυχητικά υποβαθμισμένη.

Η βιωματική γνώση της παιδαγωγικής σχέσης, που αποκτούν οι φοιτητές/τριες κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης, αποτελεί παράμετρο καθοριστικής σημασίας για την ψυχοπαιδαγωγική τους συγκρότηση.

Με αυτές τις βασικές υποθέσεις θα εστιάσω κατ' αρχάς στο ρυθμιστικό ρόλο της ψυχοπαιδαγωγικής διάστασης της αρχικής εκπαίδευσης στη μαθησιακή διαδικασία. Στη συνέχεια, θα εστιάσω στη συμβολή της πρακτικής άσκησης στην ανάπτυξη της ψυχοπαιδαγωγικής συγκρότησης των ασκουμένων φοιτητών.

2. Εξωγενείς και ενδογενείς παράμετροι

Είναι χρήσιμο να υπενθυμίσουμε σ' αυτό το σημείο, ότι η ψυχοπαιδαγωγική κατάρτιση, που από τη φύση της θα εξασφάλιζε στους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς τα απαραίτητα ψυχοπαιδαγωγικά εργαλεία για τη διαχείριση της παιδαγωγικής σχέσης, κατά τρόπο παράδοξο, παραμένει μέχρι σήμερα υποβαθμισμένη ή και απύσχα.

Διαχειρίζομαι, ως εκπαιδευτικός, την παιδαγωγική σχέση, σημαίνει ότι έχω την ικανότητα να διαχειριστώ την καθημερινή κοινωνικο-συναισθηματική πραγματικότητα των άμε-

σα ενδιαφερομένων (του εκπαιδευτικού και των μαθητών). Είναι προφανές ότι αυτή η πραγματικότητα διαμορφώνεται από ενδογενείς παραμέτρους, αφού αποτελεί πεδίο πολλαπλών συναισθημάτων, συμπεριφορών, στάσεων. Θα συμμεριστώ εδώ την άποψη του Ναυρίδη (Μάρτιος 2007), όταν ισχυρίζεται ότι η μάθηση δεν εξαρτάται από τις ενέργειες του δασκάλου και των μαθητών, αλλά από τη σχέση. Σύμφωνα με τον ίδιο συγγραφέα, δάσκαλος και μαθητής αλληλο-εκτρέφονται, γεγονός που παραπέμπει στην ενδομήτρια ζωή. Η βιωματική γνώση, που αποκτά ο εκπαιδευόμενος φοιτητής μέσα από την Πρακτική Άσκηση τον βοηθά σημαντικά να ανακαλύψει το ρυθμιστικό ρόλο αυτής της κοινωνικο-συναισθηματικής αλληλο-εκτροφής (δασκάλου και μαθητή) μέσα στην καθημερινότητα.

Τα τελευταία χρόνια έχει επιτευχθεί μία μεγάλη εξέλιξη σε πολλούς τομείς της Διδακτικής των Γλωσσών/Πολιτισμών: μαθησιακά υλικά, τεχνολογικά μέσα, μεθοδολογίες και προσεγγίσεις, θεωρητικά μοντέλα, αρχές του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η υπερπαραγωγή μαθησιακών υλικών οδηγεί σε έναν πραγματικό ανταγωνισμό ανάμεσα στους εκδοτικούς οίκους. Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται στο πλαίσιο των πολυμέσων, τα οποία συχνά υπόσχονται την επίλυση των προβλημάτων (γνωστικών, παιδαγωγικών,...).

Το εκπαιδευτικό σύστημα παρακολουθεί τις εκάστοτε εξελίξεις και εκσυγχρονίζει τις επιλογές του με σκοπό τη βελτίωση της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στο δημόσιο Σχολείο. Είναι προφανές ότι τα επιτεύγματα των τελευταίων ετών, ως «προϊόντα εισαγωγής» στην τάξη, εμπεριέχουν ένα εξωγενές δυναμικό αναμιφισβήτητα μαθησιακά και ψυχολογικά αξιοποιήσιμο. Από την άλλη πλευρά, η παιδαγωγική σχέση έχει το δικό της ενδογενές δυναμικό, που αποτελεί και το ρυθμιστικό παράγοντα για την επιτυχία ή την αποτυχία της παιδαγωγικής πράξης.

Είναι γνωστό σε όσους έχουμε την εμπειρία της εθνογραφίας της τάξης, αλλά και στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς ασκούμενους φοιτητές/τριες σε σχολεία της Α/θμιας και της Δ/θμιας Εκπαίδευσης, το εξής γεγονός. Όπου χωλαίνει η διαχειριστική ικανότητα¹ του διδάσκοντος, παρατηρείται μία εντυπωσιακή αναντιστοιχία ανάμεσα στη συμβολή των εξωγενών παραμέτρων (υλικά, τεχνολογικά εργαλεία,...) και στη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας.

¹ Η Καλλιαμπέτσου (2006α) χρησιμοποιεί τον όρο «compétence relationnelle», τον οποίο μεταφράζω εδώ ως «διαχειριστική ικανότητα». Πρόκειται για την ικανότητα του εκπαιδευτικού να διαχειριστεί την παιδαγωγική σχέση.

3. Διαχειριστική ικανότητα του διδάσκοντος και λειτουργία της παιδαγωγικής σχέσης

Επανερχομαι στην προβληματική που αφορά στη ρυθμιστική λειτουργία της παιδαγωγικής σχέσης. Ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές του εμπλέκονται υποχρεωτικά σε μία πολύπλοκη και εύθραυστη σχέση. Μέσα σ' αυτή τη σχέση, η ικανότητά τους να κατανοήσουν τις ανάγκες ο ένας του άλλου, να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματά τους, να επιλέξουν τα μέσα για να αντιμετωπίσουν τη ρουτίνα και τη φθορά της καθημερινότητας, καθορίζει την πορεία της μαθησιακής διαδικασίας.

Συνεπώς, η απόκτηση μιας σταθερής διαχειριστικής ικανότητας της παιδαγωγικής σχέσης πρέπει να αποτελεί, κατά την εκτίμησή μου, τη βασική προτεραιότητα της αρχικής και της συνεχούς θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης. Ο εκπαιδευτικός καλείται να διαχειριστεί συναισθήματα, στάσεις, συμπεριφορές, αναπαραστάσεις, στερεότυπα, συγχύσεις ρόλων, που λειτουργούν ως ρυθμιστικοί παράγοντες τόσο για τον ίδιο όσο και για τους μαθητές του.

Πώς βιώνουν αυτή την καθημερινή σχέση οι δυο πρωταγωνιστές, που είναι υποχρεωμένοι να συνυπάρχουν για μεγάλα χρονικά διαστήματα, παρά τις διαφορές που τους χωρίζουν και ποιες είναι οι επιπτώσεις της στην εφαρμογή μιας πραγματικής μαθησιακής «συμμαχίας»;

Έρευνες των ειδικών με αντικείμενο το τρίπτυχο¹ «τι συμβαίνει;», «πώς συμβαίνει;», «γιατί συμβαίνει;» στην παιδαγωγική καθημερινότητα θα έδιναν αυθεντικές και αποκαλυπτικές απαντήσεις, ικανές να τροφοδοτούν και να ανατροφοδοτούν τα προγράμματα ψυχοπαιδαγωγικής κατάρτισης.

Είναι προφανές ότι η παιδαγωγική σχέση αποτελεί τον πλέον καθοριστικό παράγοντα που διαμορφώνει την καθημερινότητα της εθνογραφίας της τάξης. Οδηγούμαι λοιπόν στην άποψη ότι η εκπαίδευση των φοιτητών/τριών χρειάζεται να εστιάσει και στους δύο πρωταγωνιστές της παιδαγωγικής πράξης (εκπαιδευτικό και μαθητές). Θεωρώ, κατόπιν αυτών, ότι η έννοια κλειδί της επικοινωνιακής προσέγγισης «εστίαση στο μαθητή» είναι μονομερής. Υιοθετώ συνεπώς τη διατύπωση «εκπαίδευση επικεντρωμένη στον εκπαιδευτικό και στο μαθητή», που εμπεριέχει τις υποθέσεις/προτάσεις αυτού του κειμένου.

¹ Η Καλλιαμπέτσου (2006α/2006β) θεωρεί ότι η εθνογραφία της τάξης αποτελεί το πλέον αξιόπιστο πεδίο έρευνας και προτείνει το τρίπτυχο «τι συμβαίνει;», «πώς συμβαίνει;», «γιατί συμβαίνει;».

4. Η Πρακτική Άσκηση βασικός άξονας της ψυχοπαιδαγωγικής συγκρότησης των φοιτητών

Η υπόθεση ότι η εθνογραφία της τάξης αποτελεί το πλέον αξιόπιστο πεδίο έρευνας και συγκεκριμένα με βάση το τρίπτυχο «τι συμβαίνει;», «πώς συμβαίνει;», «γιατί συμβαίνει;» αναδεικνύει την ψυχοπαιδαγωγική διάσταση της πρακτικής άσκησης. Οι ασκούμενοι στα σχολεία φοιτητές/τριες συνειδητοποιούν πώς τα συναισθήματα, οι στάσεις και οι συμπεριφορές του εκπαιδευτικού και των μαθητών διαμορφώνουν την κοινωνικο-συναισθηματική δομή της μικροκοινωνίας της τάξης.

Η Castelloti και η De Carlo (1995, 58) αναλύοντας τις εσωτερικές διεργασίες των εφήβων κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας/μάθησης στην ξενόγλωσση τάξη, θεωρούν ότι οι ψυχολογικές προεκτάσεις είναι πολύ πιο ισχυρές από αυτές που αναπτύσσονται κατά τη μαθησιακή διαδικασία των άλλων μαθημάτων, αφού απαιτείται εμπλοκή όλης της προσωπικότητας, διαθεσιμότητα και αυτοπεποίθηση. Είναι σαφές ότι πρόκειται για στοιχεία εύθραυστα για τον έφηβο, που βρίσκεται στο στάδιο της συγκρότησης της προσωπικότητάς του και της αναζήτησης της ταυτότητάς του.

Ο Bogaards (1984, 124) από την πλευρά του θεωρεί ότι αλλάζοντας γλώσσα είναι σαν να αλλάξει κανείς λίγο προσωπικότητα. Οι υποθέσεις του Vygotsky (1985) και το Rogers (1972) αναδεικνύουν το σημαντικό ρόλο της κοινωνικο-γνωστικής και συναισθηματικής διάστασης της μαθησιακής διαδικασίας. Προς αυτή την κατεύθυνση, η Μουτζούρη και η Πρόσκολλη (2005, 243) εστιάζουν στη σημασία και στον κοινωνικό ρόλο της μάθησης στο σχολικό περιβάλλον.

Είναι γνωστό ότι το Σχολείο αποτελεί ένα σύνθετο τοπίο συναισθηματικών επικοινωνιών που καθορίζονται, συνειδητά ή ασυνείδητα, από στοιχεία γονεϊκού και κοινωνικού τύπου. Είναι γνωστό επίσης ότι η εφηβεία είναι η ηλικία των σημαντικών αλλαγών σε επίπεδο ρόλων. Πρόκειται για αλλαγές που μπορούν να οδηγήσουν σε «σύγχυση ρόλων» (Lehalle, 1985, 220) με αρνητικές επιπτώσεις για την παιδαγωγική σχέση. Όπως σημειώνει ο Galisson (1982, 22), ο εκπαιδευτικός λειτουργεί στα μάτια των μαθητών ως άτομο με μία διπλή εξουσία: τη θεσμική και τη γονεϊκή. Έτσι το άλλο πρόσωπο (ο πατέρας ή η μητέρα) συνμεσολαβεί και διαμορφώνει συμπεριφορές και σχέσεις. Να προσθέσουμε επίσης ότι επώδυνες καταστάσεις, που βιώνει το παιδί μέσα στην οικογένεια, έχει τη δυνατότητα να τις μεταφέρει στο Σχολείο.

Έτσι, οι ασκούμενοι φοιτητές/τριες έχουν την ευκαιρία να παρατηρούν συχνά στάσεις και συναισθήματα, που δυναμιτίζονται από ανταγωνιστικότητες, ανασφάλειες, συγχύσεις ρόλων, απαξιωτικές συμπεριφορές, εγωκεντρικές προδιαθέσεις, για να εξωτερικευτούν

στη συνέχεια με αντιδράσεις, όπως λεκτική επιθετικότητα, υπερκινητικότητα, άρνηση, σιωπή, απάθεια, θυμό...

Είναι, ωστόσο, ανάγκη να υπενθυμίσουμε σ' αυτό το σημείο ότι δεν μπορεί να βοηθεί ανάπτυξη και συγκρότηση της προσωπικότητας του παιδιού χωρίς τις αρνητικές και τις επιθετικές πτυχές αυτών των διεργασιών. Πρόκειται για κεντρική παιδαγωγική αρχή με την οποία καλούνται οι ασκούμενοι φοιτητές/τριες να συμφιλωθούν.

Επίσης, η διαδικασία της πρακτικής άσκησης δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές/τριες να αξιολογούν το ρόλο των συναισθημάτων και των συμπεριφορών του διδάσκοντος. Είναι σαφές ότι επικεντρώνουμε την ψυχοπαιδαγωγική εκπαίδευση στον καθηγητή, παράλληλα με το μαθητή, σημαίνει ότι τον εκπαιδεύουμε επίσης στη διαχείριση των δικών του συναισθημάτων και των δικών του συμπεριφορών. Είναι προφανές ότι αυτή η διάσταση της διαχειριστικής ικανότητας του διδάσκοντος είναι καθοριστική για την ανάπτυξη μιας υγιούς παιδαγωγικής σχέσης. Αυτό ισχύει τόσο για τη διαχείριση των θετικών συναισθημάτων (εκτίμηση, αποδοχή, κατανόηση, συναισθηματικές ανταλλαγές) όσο και για τη διαχείριση των αρνητικών συναισθημάτων (θυμός, οργή, επιθετικός λόγος, εκφράσεις όπως είσαι «έξυπνη αλλά τεμπέλα», ...)

Η διαδικασία της πρακτικής άσκησης αποκαλύπτει, συνεπώς, στα μάτια των φοιτητών/τριών την καθοριστική λειτουργία αυτής της διαχειριστικής ικανότητας, όπου φυσικά υπάρχει, δεδομένου ότι δεν θεωρείται αυτονόητη για όλους τους διδάσκοντες. Αναδεικνύει συνεπώς τις επιπτώσεις της εντός ορίων δημοκρατικής παιδαγωγικής πρακτικής και της αυταρχικής παιδαγωγικής πρακτικής.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, μία από τις έννοιες-κλειδιά της επικοινωνιακής προσέγγισης είναι η «επικέντρωση της μαθησιακής διαδικασίας στο μαθητή της σχολικής ηλικίας». Η θεωρία, ωστόσο, απέχει πολύ από την πράξη. Οι ασκούμενοι φοιτητές/τριες μέσα από τις εμπειρίες τους σε διάφορα σχολεία αρχίζουν να συνειδητοποιούν ότι επικεντρώνω το ενδιαφέρον στο μαθητή σημαίνει ότι, ως εκπαιδευτικός, διαθέτω τα αναγκαία ψυχοπαιδαγωγικά εργαλεία, που μου επιτρέπουν να αναγνωρίσω, να ερμηνεύσω και να διαχειριστώ τις ψυχολογικές ανάγκες του. Σημαίνει δηλαδή ότι δίνω στο μαθητή τη δυνατότητα να εκφραστεί αυθόρμητα, λαμβάνοντας υπόψη ότι βρίσκεται στο κρίσιμο στάδιο της ανάπτυξης και της συγκρότησης της προσωπικότητάς του.

Συνεπώς, ο ασκούμενος φοιτητής χρειάζεται να αποδεχτεί ότι δίνω τη δυνατότητα στο μαθητή να εκφραστεί ελεύθερα σημαίνει ότι αναλαμβάνω την ευθύνη και το κόστος να διαχειριστώ στάσεις και συναισθήματα αρνητικά που προβάλλονται στην παιδαγωγική

σχέση: σχέση εύθραυστη και ανταγωνιστική, όπως όλες οι σχέσεις εξάρτησης.

Παράλληλα, η διαχείριση των δράσεων και των αντιδράσεων των μελών του μικρόκοσμου της τάξης τον βοηθάει να κατανοήσει το γεγονός ότι η θέσπιση ορίων είναι βασική προϋπόθεση για μία ειλικρινή σχέση, για μία ανοικτή επικοινωνία, αλλά και για τη δημιουργία κλίματος συνέπειας και ασφάλειας. Χωρίς να επεκταθώ θα πω, σ' αυτό το σημείο, ότι τα παιδιά τόσο στο σπίτι όσο και στο σχολείο, νοιώθουν υποσυνείδητα την ανάγκη να λειτουργούν μέσα σε όρια, που τηρούνται με συνέπεια.

Οι υποθέσεις που υποστηρίχθηκαν μέχρι εδώ συγκλίνουν στην κεντρική άποψη ότι η εθνογραφία της ξενόγλωσσης τάξης αποτελεί το πλέον αξιόπιστο πεδίο ανάδειξης του τριπτύχου «τι συμβαίνει;», «πώς συμβαίνει;», «γιατί συμβαίνει;» στην παιδαγωγική καθημερινότητα, την οποία καθορίζει, κατά περίπτωση, το ανθρώπινο δυναμικό.

Είναι προφανές, κατόπιν αυτών, ότι η Πρακτική Άσκηση αποτελεί την πλέον αξιόπιστη διαδικασία για τη βιωματική γνώση των ψυχοπαιδαγωγικών διαστάσεων αυτού του τριπτύχου.

Θεωρώ λοιπόν ότι η Πρακτική Άσκηση πρέπει να αποτελέσει κεντρικό άξονα της ψυχοπαιδαγωγικής κατάρτισης των φοιτητών. Θα προσθέσω εδώ ότι η ψυχοπαιδαγωγική κατάρτιση των φοιτητών/τριών δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο μέσα από τις θεωρητικές προσεγγίσεις των ζητημάτων, που έχουν σχέση με την κοινωνικο-συναισθηματική σχολική πραγματικότητα: πραγματικότητα, πολύπλοκη, εύθραυστη και πολύμορφη, την οποία θα χρειαστεί να διαχειριστούν οι φοιτητές/τριες μας στην επαγγελματική τους ζωή.

Βασικό βήμα νομιμοποίησης αυτών των υποθέσεων θα ήταν η αναδιοργάνωση και η αναβάθμιση της πρακτικής άσκησης, ώστε να αποτελέσει πραγματική διαδικασία εκπαίδευσης και αυτο-εκπαίδευσης. Σ' αυτό το πλαίσιο, θεωρώ απαραίτητη την αποδέσμευση των φοιτητών/τριών του τετάρτου έτους από την παρακολούθηση των μαθημάτων για ένα εξάμηνο, ώστε να ασχοληθούν αποκλειστικά με την Πρακτική Άσκηση σε σχολεία της Α/θμιας και της Δ/θμιας Εκπαίδευσης. Είναι προφανές ότι αυτή η αλλαγή προτεραιοτήτων απαιτεί τη ριζική αναδιοργάνωση των προγραμμάτων σπουδών και την εστίασή τους στη διδακτική και στην ψυχοπαιδαγωγική κατάρτιση των φοιτητών/τριών που προτίθενται να εξασκήσουν το επάγγελμα του εκπαιδευτικού.

Επίλογος

Το κεφαλαιώδες ζήτημα της ψυχοπαιδαγωγικής εκπαίδευσης (θεωρητικής και πρακτικής) των φοιτητών/ μελλοντικών εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών-πολιτισμών δεν θα μπο-

ρούσε να εξαντληθεί μέσα σ' αυτό το σύντομο προβληματισμό. Απλώς τέθηκε. Θα επαναλάβω ότι η διαχείριση της κοινωνικο-συναισθηματικής ζωής στο σχολικό περιβάλλον είναι ζήτημα πολύπλοκο και πολύπλευρο.

Παραδόξως και ατυχώς, κατά την προσωπική μου άποψη, οι υπεύθυνοι για την εκπαιδευτική πολιτική δεν έχουν εστιάσει ουσιαστικά σ' αυτό το ζήτημα. Από την άλλη πλευρά, ο εκπαιδευτικός εξωτερικεύει με δυσκολία τα συναισθήματά του και τα προβλήματά του σχετικά με τη διαχείριση της παιδαγωγικής σχέσης. Δεν τα μοιράζεται, όπως άλλα ζητήματα (μεθοδολογίες, μοντέλα, υλικά, διεκδικήσεις συνδικαλιστικής φύσεως...), σαν να αποτελούν «ταμπού» που δεν κοινοποιούνται.

Συνεπώς, είναι από αυτά που συμβαίνουν αλλά δεν λέγονται; Τον τρομάζουν; Γιατί; Μήπως δεν τον έχουμε εφοδιάσει με τα απαραίτητα ψυχοπαιδαγωγικά εργαλεία για να τα διαχειριστεί με επάρκεια;

Βιβλιογραφία

- Bogaards P. 1991, *Aptitude et affectivité dans l'apprentissage des langues étrangères*, Paris, Grédif-Didier (LAL).
- Calliabetso P. 2006a, *Vers une redéfinition des fonctions de l'interactivité technologique et de l'interaction pédagogique en classe de langue-culture*, Actes, 5e Congrès Panhellénique des Professeurs de Français, décembre 2004, pp 641-656.
- Castelloti V. et De Carlo M. 1995, *La formation des enseignants de langue*, Paris, Clé International.
- Galisson R. 1982, *Plaidoyer pour la réhabilitation de la pédagogie en D.L.E. D' autres voies pour la didactique des langues étrangères*, Paris, Crédif-Hatier (LAL).
- Lehalle H. 1985, *Psychologie des adolescents*, Paris, PUF.
- Rogers C. 1972, *Liberté pour apprendre*, Paris, Dunod .
- Vygotsky L. S, 1985, *Pensée et Langage*, Paris, Masidor.
- Καλλιαμπέτσου Π. 2006β, *Εκπαιδεύοντας τους φοιτητές/τριες / μελλοντικούς εκπαιδευτικούς ξένων γλωσσών στη διαχείριση της παιδαγωγικής σχέσης. Η συμβολή της πρακτικής άσκησης*, Πρακτικά του Συνεδρίου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Οι ξένες γλώσσες στη Δημόσια Υποχρεωτική Εκπαίδευση, σσ 170-174.
- Μουτζούρη Ει., Προσκόλλη Α. 2005, *Τα Μονοπάτια της Μάθησης. Εφαρμογές στην εκπαιδευτική πράξη*. Αθήνα, Εκδ. Πατάκη.
- Ναυρίδης Κλ. 2007, *Ψυχανάλυση και Εκπαίδευση, Διάλεξη στο πλαίσιο των εκδηλώσεων «Megaron Plus» του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, 22 Μαρτίου.*

Η μετάφραση την εποχή της παγκοσμιοποίησης: διακυβεύματα για την εκπαίδευση των μεταφραστών

*Τιτίκα Δημητρούλια
Επίκουρη καθηγήτρια
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία έχει στόχο να καταγράψει αδρομερώς τις αλλαγές που συντελούνται σήμερα στο χώρο της μετάφρασης, στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης και της δικτύωσης, προκειμένου αυτές να ληφθούν υπόψη στην εκπαίδευση των μεταφραστών. Εστιάζει στο γεγονός ότι οι νέες αυτές συνθήκες άσκησης του μεταφραστικού επαγγέλματος καθιστούν πλέον απαραίτητη και στη χώρα μας τη σύνδεση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης των μεταφραστών με την παραγωγή μέσω της πρακτικής άσκησης, είτε αυτή συμπληρώνει την εκπαίδευση μέσω προσομοίωσης ή σε πραγματικές συνθήκες εργασίας στην τάξη είτε όχι. Είναι σαφές ότι στην παρούσα φάση ανάπτυξης των σπουδών μετάφρασης στη χώρα μας, ένα τέτοιο αίτημα δύσκολα μπορεί να υλοποιηθεί. Με αφορμή όμως την Πρακτική Άσκηση προπτυχιακών σπουδαστών του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ «Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» και το γεγονός ότι ορισμένοι σπουδαστές επέλεξαν μεταφραστικά γραφεία και εταιρείες, η αναγκαιότητα αυτή μπορεί να υπογραμμιστεί για το μέλλον, στο πλαίσιο της ανάπτυξης των μεταφραστικών σπουδών στη χώρα μας.

Νέες συνθήκες άσκησης του Μεταφράζουν

Επιχειρώντας κανείς να ορίσει το πεδίο της μετάφρασης σήμερα, διαπιστώνει ότι στο σύγχρονο, παγκοσμιοποιημένο κόσμο η πράξη και η αγορά της μετάφρασης, η εκπαί-

δευση των μεταφραστών, ο περί μετάφρασης λόγος, όλες δηλαδή οι πτυχές της μετάφρασης ως διαδικασίας και φαινομένου, έχουν ριζικά αλλάξει. Οι μεταβολές αυτές σχετίζονται κατά πρώτο λόγο με την ίδια την παγκοσμιοποίηση (globalization, mondialisation) και με την άλλη όψη της, την αντι-παγκοσμιοποίηση (anti-globalization, anti-mondialisation) - ή καλύτερα, για να ακριβολογούμε, την εναλλακτική παγκοσμιοποίηση (altermondialisation) (Cronin, 2003:1). Η πολιτική διαφορά ανάμεσα στα δύο αυτά κινήματα, μοιραία αδιαχώριστα, έχει να κάνει με την οπτική γωνία όσον αφορά τη διασύνδεση, την επικοινωνία και την αλληλεπίδραση μεταξύ κάθε είδους συστημάτων και ομάδων. Αν η παγκοσμιοποίηση έχει ταυτιστεί με το νεοφιλελευθερισμό και το άνοιγμα των αγορών, η εναλλακτική παγκοσμιοποίηση υποστηρίζει το άνοιγμα σε επίπεδο επικοινωνίας, σεβασμού της ιδιαιτερότητας, ενίσχυσης των ελευθεριών, πολυπολιτισμικότητας, επιζητά δηλαδή όχι την κατάργηση της παγκοσμιοποίησης, αλλά μια διαφορετική παγκοσμιοποίηση.¹ Και στις δύο περιπτώσεις, θεμέλιο είναι η κάθε είδους δικτύωση και η χρήση των νέων τεχνολογιών στην κοινωνία της πληροφορίας.²

Η κοινωνία της πληροφορίας αποτελεί κατά τον Manuel Castells μια μετεξέλιξη της βιομηχανικής κοινωνίας, στην οποία η τεχνολογία της πληροφορίας είναι το ισοδύναμο του ηλεκτρισμού κατά τη βιομηχανική εποχή (Καστέλς, 2005:29) Στους κόλπους της, το μεγαλύτερο αγαθό είναι η ίδια η πληροφορία και η απρόσκοπτη ροή της διαμέσου των δικτύων που στηρίζονται στις νέες τεχνολογίες. Τα δίκτυα κατά τον Castells (2005: 29) «είναι πολύ παλιές μορφές ανθρώπινης πρακτικής, αλλά ξαναζωντάνεψαν στην εποχή μας μετατρεπόμενα σε δίκτυα πληροφοριών που ενεργοποιούνται από το Διαδίκτυο. Τα δίκτυα έχουν εξαιρετικά πλεονεκτήματα ως οργανωτικά εργαλεία, χάρη στην έμφυτη ευελιξία και προσαρμοστικότητά τους, που αποτελούν κρίσιμα γνωρίσματα τα οποία

¹ Η εναλλακτική παγκοσμιοποίηση έχει χαρακτηριστεί «το κίνημα των κινήματων», που αποτελείται από οικολογικά και φεμινιστικά κινήματα, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και κοινωνικά κινήματα, συνδικαλιστικές και αγροτικές οργανώσεις, αναρχικές ομάδες, ιθαγενείς λαούς του Νότου, που εκφράζουν την αντίθεσή τους στην παγκοσμιοποίηση την οποία ταυτίζουν με το νεοφιλελευθερισμό (στοιχεία από το περιοδικό *Globo*, 13, Μάρτιος 2006, <http://www.oxfamsol.be/fr/IMG/pdf/Globo13FR.pdf>). Κοινή συνιστώσα τους η πάλη ενάντια στην κοινωνική αδικία, την οικολογική καταστροφή και η πίστη ότι «μπορεί να υπάρξει ένας άλλος κόσμος». Η αναφορά στην εναλλακτική παγκοσμιοποίηση γίνεται εν προκειμένω για να υπογραμμιστεί η κατά περίπτωση ιδεολογική λειτουργία της μετάφρασης.

² Η 1η Παγκόσμια Διάσκεψη για την Κοινωνία της Πληροφορίας στη Γενεύη εξέδωσε μια Διακήρυξη Αρχών, με τίτλο: *Déclaration de principes. Construire la société de l'information: un défi mondial pour le nouveau millénaire (Οικοδομώντας την κοινωνία της πληροφορίας: μια παγκόσμια πρόκληση για τη νέα χιλιετία)*, όπου αποτυπώνονται οι στόχοι της (12.5.2004). <http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop-fr.html>.

τους επιτρέπουν να επιβιώνουν και να ακμάζουν σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον.» Στο περιβάλλον αυτό της δικτύωσης και της ψηφιοποίησης, η ίδια η πληροφορία, η οποία εκφράζεται σε μεγάλο βαθμό γλωσσικά - όχι όμως και αποκλειστικά, όπως αποδεικνύει ο ίδιος ο Παγκόσμιος Ιστός και τα σύγχρονα ΜΜΕ εν γένει, θέτοντάς μας μπροστά σε νέες προκλήσεις διασημειωτικής, συχνά, μετάφρασης - αναδεικνύει τη σημασία της μετάφρασης.³ Όπως εύστοχα επισήμαινε εδώ και αρκετά χρόνια ο Gouadec (1989: VII) «η μετάφραση είναι το σημαντικότερο μέσο μεταφοράς των κειμένων». Από την άλλη, η διαρκώς αυξανόμενη αξία των αγαθών με γνωστικό περιεχόμενο και η σταδιακή δημιουργία της κοινωνίας της γνώσης (knowledge society, société de la connaissance) ενισχύει τη θέση της μετάφρασης στο σύγχρονο κόσμο. Καθώς όμως αλλάζουν οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες παραγωγής και πρόσληψης των κειμένων, αλλάζει και η ίδια η μετάφραση, ως πρακτική, όπως και η θέση του μεταφραστή στην κοινωνία.

Η παγκοσμιοποίηση, από τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια ήδη, δημιουργεί τεράστιες ανάγκες μετάφρασης, με αποτέλεσμα να πολλαπλασιάζονται οι σχετικές σχολές (Kelly, 2005: 8). Το πεδίο της μετάφρασης και της περί αυτήν σκέψης δομείται και αυτονομείται μετά τη δεκαετία του '60, δίνοντας ώθηση στην εξέταση του μεταφραστικού ενεργήματος στις πολλαπλές εκδοχές του, όπως ορίζονται από την παγκοσμιοποίηση και την τεχνολογία. Οι ίδιες οι συνθήκες οδηγούν έτσι στην αναγνώριση της μη λογοτεχνικής μετάφρασης, της τεχνικής δηλαδή, επαγγελματικής μετάφρασης,⁴ αλλά και των νέων μορφών οπτικοακουστικής και πολυμεσικής μετάφρασης, οι οποίες σταδιακά καταλαμβάνουν σημαντική θέση στα προγράμματα σπουδών (Kelly, 2005). Από την άλλη, η δεύτερη συνιστώσα της μη λογοτεχνικής μετάφρασης, η οπτικοακουστική και η πολυμεσική μετάφραση,⁵ η οποία έχει να κάνει αφενός με τα παραδοσιακά μέσα επικοινωνίας (παρότι οι μορφές που παίρνει σήμερα είναι ιδιαίτερες σύνθετες και με ένταση τεχνολογίας) και αφετέρου με τα πολυμέσα και το Διαδίκτυο, διαρκώς αναπτύσσεται. Διέπεται από ίδια λογική και απαιτεί από το μεταφραστή όχι μια απλή χρήση των τεχνολογιών, αλλά προχωρημένη τεχνολογική εγγραμματοσύνη, όπως και ικανότητα να διαχειρίζεται στοιχεία σε διασημειωτικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη του

³ Για το συγκεκριμένο συσχετισμό δικτύωσης και μετάφρασης, βλ. Cronin (2005: 44 κ.ε.)

⁴ Ορίζουμε εδώ την τεχνική μετάφραση όπως προτείνει ο Jean-Marie Le Ray (2004: 280), ως όλα τα κείμενα που δεν εμπίπτουν στη λογοτεχνική και την οπτικοακουστική μετάφραση και καλύπτουν, ως επί το πλείστον, τα δύο σημαντικότερα πεδία της τεχνικής-επιστημονικής και της οικονομικής-νομικής μετάφρασης.

⁵ Για την οπτικοακουστική και την πολυμεσική μετάφραση βλ. Gambier (2001/ 2004).

τον εκάστοτε πολιτισμό-στόχο.

Έτσι, σήμερα η μη λογοτεχνική μετάφραση βρίσκεται στο επίκεντρο τόσο της μεταφραστικής πρακτικής όσο και της περί τη μετάφραση σκέψης, παρότι ορισμένοι μεταφρασεολόγοι, όπως ο Cronin (2005: 2), θεωρούν ότι η τεράστια σημασία της μη λογοτεχνικής μετάφρασης για τους πολιτισμούς συνεχίζει να μη λαμβάνεται δεόντως υπόψη, όχι πλέον επειδή η λογοτεχνική μετάφραση κυριαρχεί στη μεταφρασεολογική σκέψη, αλλά επειδή οι στόχοι και τα διακυβεύματα της μη λογοτεχνικής μετάφρασης εξακολουθούν να μην διατυπώνονται αναλυτικά και με σαφήνεια. Όπως και να έχει, η μετάφραση, στο περιβάλλον της δικτύωσης και της κοινωνίας της πληροφορίας, καλείται να υπηρετήσει τη διακίνηση της πληροφορίας και της γνώσης μέσω των ποικίλων και ετερογενών δικτύων, αλλά και αξιοποιεί τα δίκτυα στην πρακτική της: θεσμικά και άτυπα, ο μεταφραστής λειτουργεί σήμερα με βάση το μίγρμα γλωσσικών και άλλων πόρων και στο πλαίσιο διαφορετικών πραγματικών και εικονικών κοινοτήτων. Από την άλλη, οι αλλαγές στην πληροφορία εγγράφονται και στην ίδια τη μεταφραστική πράξη. Για παράδειγμα, ένα καινοφανές γνώρισμα των σύγχρονων προϊόντων είναι η συναίρεση της πληροφορίας περί του αντικειμένου με το ίδιο το – τεχνολογικό συνήθως – αντικείμενο, το οποίο αποκτά μια διαρκώς αυξανόμενη πληροφοριακή συνιστώσα (Cronin, 2005: 15-16). Για τη μετάφρασή τους, χρησιμοποιείται ένας συνδυασμός μεταφραστική και τεχνολογίας, - ο οποίος οφείλει να ελέγχει την τεχνολογία περισσότερο από ικανοποιητικά. Αυτός ο συνδυασμός σχετίζεται συνήθως με τους νέους τρόπους υποστήριξης των προϊόντων, που αναδεικνύει την ευρύτατη ανατροπή που έχει ήδη συντελεστεί στο πεδίο των Μέσων. Από τη μια, όπως πολύ ωραία το περιγράφει ο Tomas Friedman στο βιβλίο του *Ο κόσμος είναι επίπεδος*⁶ «οι συνδέσεις του Ίντερνετ κάνουν αδιάφορη τη γεωγραφική μορφή του κόσμου» (στο Bolz, 2008: 11). Από την άλλη, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, της ψηφιοποίησης και της δικτύωσης καταγράφεται και μια μετάλλαξη των Μέσων, πυρήνας της οποίας είναι αφενός η μετάβαση «σε ένα χαρούμενο μείγμα μέσων: blogs, indymedia, τοκ σόου, ειδικός Τύπος, TV, σοβαρός και κίτρινος τύπος» (Bolz, 2008:38) - και αφετέρου ο μετασχηματισμός της μαζικότητας σε πολλαπλές ατομικότητες - με την εξατομικευμένη πρόσληψη και επεξεργασία της πληροφορίας (κλωδιακή τηλεόραση, βίντεο, Διαδίκτυο). Αυτές οι εξελίξεις δημιουργούν νέους λόγους, νέα κείμενα, νέες αγορές εργασίας για το μεταφραστή, οι οποίες, εκπορευόμενες από την τεχνολογία ή συμπορευόμενες με αυτήν, έχουν ως προαπαιτούμενο και μια προχω-

⁶ Friedman (2005).

ρημένη τεχνολογική εγγραματοσύνη. Στο πληροφοριακό αυτό περιβάλλον όπου όσο αυξάνεται η πληροφορία τόσο λιγοστεύει το νόημα (Cronin, 2003: 65) και όπου ο πλούτος των πληροφοριών οδηγεί στην πενία της προσοχής (Bolz, 2008: 29), ο μεταφραστής επιφορτίζεται με τις «παραδοσιακές αποστολές των αγγέλων, που μεταβιβάζουν, ευαγγελίζονται και διαμεσολαβούν» (Cronin, 2005: 64), είτε στη μη λογοτεχνική είτε στη λογοτεχνική μετάφραση. Η λογοτεχνική μετάφραση δε στις νέες συνθήκες μοιράζεται, πέραν των άλλων, όπως είναι φυσικό, με την πρωτότυπη λογοτεχνία τις ιδιαίτερες αλλαγές και τις ανατροπές της ακόμη – την υποβάθμιση του λογοτεχνικού θεσμού, την κρίσιμη σχέση του εντύπου με το ηλεκτρονικό κείμενο, τα διακυβεύματα της ψηφιοποίησης και της νέας, ηλεκτρονικής κειμενικότητας, τη διαχείριση της ίδιας της έννοιας του λογοτεχνικού, που ανοίγεται σε νέους λόγους, τις νέες αναγνωστικές πρακτικές. Για να μην αναφερθούμε στις νέες μορφές λογοτεχνίας, όπως η κυβερνολογοτεχνία ή η λογοτεχνία των SMS που θέτουν πολλαπλά και εντελώς καινούργια ζητήματα και στη μετάφρασή τους.

Η τεχνολογική συνιστώσα

Καθίσταται λοιπόν προφανές ότι η θεώρηση σύμφωνα με την οποία οι νέες τεχνολογίες στο πεδίο της μετάφρασης ταυτίζονται απλώς και μόνο με τα εργαλεία υποστήριξης και αυτοματοποίησης της μεταφραστικής πρακτικής, ή και με το απαραίτητο λογισμικό στην οπτικοακουστική μετάφραση ή την επιχώρια προσαρμογή,⁷ είναι σήμερα απλουστευτική και παραγνωρίζει τη δομική αλληλεπίδραση μετάφρασης και τεχνολογίας. Το γεγονός αυτό δεν αναιρεί τη σημασία των καθαυτό μεταφραστικών τεχνολογιών, που ορίζονται άλλωστε ποικιλοτρόπως από τους διάφορους ερευνητές.⁸ Όλες οι τεχνολογίες που υποστηρίζουν τη μετάφραση, όμως, από τις τεχνολογίες επεξεργασίας κειμένου, επικοινωνίας και τεκμηρίωσης ως τις καθαυτό μεταφραστικές τεχνολογίες όπως οι μεταφραστικές μνήμες, τα συστήματα διαχείρισης ορολογίας και αυτόματης μετάφρασης και το λογισμικό σε ειδικά πεδία, βρίσκονται στην καρδιά της μεταφραστικής πρακτικής εδώ και είκοσι τουλάχιστον χρόνια και διαρκώς εξελίσσονται και απλοποιούνται (Gouadec, 1989: 124 κ.ε.).⁹ Για παράδειγμα, η χρήση της αυτόματης μετάφρασης στο

⁷ Για τις διαφορετικές αντιλήψεις όσον αφορά την επιχώρια προσαρμογή και το διαχωρισμό της από τη μετάφραση ή την ένταξή της σε ένα διευρυμένο μεταφραστικό πεδίο, βλ. Esselink (2003: 67-86).

⁸ Βλ. ενδεικτικά Lynn Bowker (2002) - Marie-Claude L'Homme (2008).

⁹ Η διαπίστωση αυτή δεν αφορά προφανώς την Ελλάδα, αλλά τις δυτικές χώρες. Η Ελλάδα βαδίζει με πολύ πιο αργούς ρυθμούς στο δρόμο αυτό, τόσο σε επίπεδο πρακτικό όσο και εκπαίδευσης.

πλαίσιο της «πολύγλωσσης στρατηγικής επαγρύπνησης (veille stratégique multi-lingue)»¹⁰ κερδίζει διαρκώς έδαφος, όχι μόνο σε επίπεδο επιχειρήσεων, αλλά και διοικητικών δομών, οργανισμών και κρατών. Στο συγκεκριμένο πεδίο δε, η διαμεσολάβηση ξεκινά για το μεταφραστή πριν τη μετάφραση, κατά την ίδια την επιλογή της πληροφορίας. Έτσι, ο μεταφραστής μετατρέπεται συχνά σε διαχειριστή πολύγλωσσου περιεχομένου: χρησιμοποιώντας συστήματα Μηχανικής Μετάφρασης για αναζήτηση πληροφορίας, επιμελούμενος τα μεταφράσματα, ενοποιώντας εσωτερικά κείμενα εταιρειών με κείμενα προς δημοσίευση, δημοσιεύοντας κείμενα στις ιστοσελίδες των εταιρειών ή των οργανισμών, οργανώνοντας τη ροή της πληροφορίας από την πρωταρχική πηγή ως τον τελικό χρήστη ενίοτε, έως και παρακολουθώντας την πληροφορία και προβαίνοντας σε μια διαλογή της εν όψει σημαντικών αποφάσεων των εταιρειών και των οργανισμών. Επομένως, ο ρόλος του στον κύκλο ζωής του περιεχομένου (content lifecycle, cycle de vie du contenu) ενισχύεται. Από την άλλη, γίνεται συστηματικά επιμελητής και συντάκτης κειμένων, που εκτείνονται από τα τεχνικά κείμενα ως τις ιστοσελίδες και τον ιδιαίτερο τρόπο γραφής στον παγκόσμιο ιστό. Η εξέλιξη αυτή πυροδοτεί σημαντικές αλλαγές και στην ίδια την εκπαίδευση των μεταφραστών.¹¹

Ο μεταφραστής της λογοτεχνίας - επίσης δουλεύει με νέους όρους. Η τεχνολογία έχει δημιουργήσει νέες συνθήκες πρόσληψης του συγκεκριμένου, δίνοντας στο μεταφραστή τη δυνατότητα, μέσα από διάφορες εφαρμογές, τους συμφραστικούς πίνακες λόγου χάρη και τη στατιστική ανάλυση κειμένων, να διαμορφώνει μια πιο ολοκληρωμένη αντίληψη για το έργο που μεταφράζει. Παράλληλα, ο εκ βάθρων μετασχηματισμός της τεκμηρίωσης (documentation), που αφορά τη μετάφραση στο σύνολό της, με τις ηλεκτρονικές πηγές και τα σώματα κειμένων, έχει αντίκτυπο και στη λογοτεχνική μετάφραση. Πέραν αυτών, πολλές εφαρμογές που σήμερα χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον, αν όχι σχεδόν αποκλειστικά, στην τεχνική μετάφραση, και συγκροτούν τη λεγόμενη μετάφρα-

¹⁰ Παρότι από ορισμένους ορίζεται ως μετεξέλιξη της παλαιότερης «βιομηχανικής επαγρύπνησης» και συσχετίζεται αποκλειστικά με την οικονομική νοημοσύνη, η στρατηγική επαγρύπνηση δεν αφορά μόνο τις επιχειρήσεις, αλλά και τους κάθε είδους οργανισμούς, όπως επίσης και κάθε είδους διοικητικές δομές, τοπικές, περιφερειακές, κρατικές και διακρατικές. Πρόκειται για έναν νεοπαγή τομέα της έρευνας και της πρακτικής, που αναπτύσσεται ταχέως την τελευταία δεκαετία ως δομικό στοιχείο της παγκοσμιοποίησης. Με τη στρατηγική επαγρύπνηση, ο εκάστοτε φορέας λαμβάνει γνώση των εξελίξεων που τον αφορούν σε ένα όσο το δυνατόν πιο ευρύ πεδίο, ώστε να ρυθμίσει αναλόγως τη δράση του. Η στρατηγική επαγρύπνηση περιλαμβάνει πολλούς ιδιαίτερους τύπους επαγρύπνησης, όπως η επαγρύπνηση των μέσων, η τεχνολογική επαγρύπνηση, η επαγρύπνηση του ανταγωνισμού, η υγειονομική και ιατρική επαγρύπνηση, η επιστημονική και η νομική επαγρύπνηση κ.α. Βλ. Guidère (2008).

¹¹ Βλ. Gouadec (2005).

ση με ηλεκτρονική υποστήριξη (Computer Assisted/Aided Translation – CAT, Traduction assistée par ordinateur – ΤΑΟ),¹² με τη διαρκή απλοποίηση και διάχυση της τεχνολογίας τείνουν να εφαρμόζονται στη μετάφραση κάθε είδους κειμένων, ακόμη και λογοτεχνικών. Αν προσθέσουμε και την πολιτική διάσταση της μετάφρασης, που αφορά την ιεραρχία των γλωσσών και των πολιτισμών στο σύγχρονο κόσμο και τη διαφύλαξη της πολιτισμικής ποικιλομορφίας, διαπιστώνουμε ότι στις νέες συνθήκες ο μεταφραστής βαρύνεται με ακόμα μεγαλύτερες ευθύνες – την ίδια στιγμή που ο κατακερματισμός της δουλειάς του, με τη συλλογική εργασία μέσω μνημών και εκτός συγκεκριμένου, μοιάζει να υπονομεύει τις βάσεις του επαγγέλματός του.¹³

Εκπαίδευση Μεταφραστών και σύνδεση με την παραγωγή

Οι διαπιστώσεις αυτές φέρνουν, εύλογα, όσους μετέχουν στην εκπαίδευση των μεταφραστών προ αυξημένων ευθυνών. Αφενός οφείλουν να καταρτίσουν αποτελεσματικά τους μεταφραστές ως προς τους τρόπους και τους όρους της μεταφραστικής πρακτικής, όπως αποτυπώθηκαν παραπάνω. Από την άλλη, η εκπαίδευση και η κατάρτιση που προορίζεται να καλύψει τόσο τις ανάγκες στους νέους τομείς (από την οπτικοακουστική μετάφραση και την επιχώρια προσαρμογή ως την πολύγλωσση στρατηγική επαγρύπνηση), αλλά και τις παραδοσιακές ανάγκες της τεχνικής μετάφρασης στις νέες τους μορφές, επ' ουδενί μπορεί να περιορίζει εκείνο το κομμάτι της εκπαίδευσης που μυεί τους υποψήφιους μεταφραστές στη διαχρονική πολυπλοκότητα του μεταφραστικού ενεργήματος. Η εκπαίδευση των μεταφραστών δηλαδή οφείλει να απαντά στο διαχρονικό ερώτημα πώς πρέπει να μεταφράζουμε μέσα από την εξέταση του πώς μεταφράζουμε σήμερα και ποιος είναι ο ρόλος του μεταφραστή μέσα από τη θεώρηση των σύγχρονων συνθηκών άσκησης του επαγγέλματος του μεταφραστή. Έτσι, η εκπαίδευση οφείλει να εστιάζει στη συνειδητοποίηση από πλευράς μεταφραστή του διαμεσολαβητικού του ρόλου ανάμεσα σε γλώσσες και πολιτισμούς και των διαφορετικών παραμέτρων που οφείλει να

¹² Εάν και εφόσον κάνουμε – ή πρέπει να κάνουμε - ακόμα λόγο για μετάφραση με ηλεκτρονική υποστήριξη, στο βαθμό που κάθε μετάφραση συναρτάται με την τεχνολογία.

¹³ Πρόκειται για μια συχνά επανερχόμενη αιτίαση κατά της τεχνολογίας και των μεταφραστικών μνημών ιδιαίτερα, ότι συμβάλλουν στην αλλοτρίωση του μεταφραστή, αποκόπτοντάς τον από το κείμενο που αποτελεί τη μονάδα του μεταφραστικού ενεργήματος και αναγκάζοντάς τον να δουλεύει με βάση τη φράση. Βεβαίως, αυτό αφορά τον τρόπο χρήσης των εργαλείων και τις συνθήκες άσκησης του επαγγέλματος και όχι τα εργαλεία καθαυτά. Βλ. Τιτίκα Δημητρούλια, «Οι νέες τεχνολογίες στη διδακτική της μετάφρασης», στο: Λάμπρου, Ε. & Φλώρος, Γ. (επιμ.): *Η Διδακτική της Μετάφρασης στον Ελληνόφωνο Χώρο: Σύγχρονες Τάσεις και Προοπτικές*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. (υπό έκδοση)

λαμβάνει υπόψη του στην άσκηση του επαγγέλματός του.

Μία από τις παραμέτρους αυτές είναι ο σκοπός της εκάστοτε μετάφρασης, που καθορίζει και τη συνέπειά της, αφού όπως επισημαίνει η Christiane Nord (1999) «μετάφραση [...] σημαίνει παραγωγή ενός λειτουργικού κειμένου σε μια γλώσσα και έναν πολιτισμό στόχο (κείμενο-στόχος), το οποίο ανταποκρίνεται σε ειδικούς επικοινωνιακούς σκοπούς, επεξεργαζόμενο την παρεχόμενη πληροφορία σε ένα προγενέστερο κείμενο, που έχει παραχθεί σε μια διαφορετική γλώσσα και ένα διαφορετικό πολιτισμό πηγή (κείμενο-πηγή). Η μετάφραση μπορεί να θεωρηθεί λειτουργική όταν πραγματώνει τον επιδιωκόμενο επικοινωνιακό στόχο τον οποίο έχει καθορίσει ο πελάτης ή ο εντολέας της μετάφρασης». Ο σκοπός του κειμένου καθορίζει και τη στρατηγική που θα υιοθετήσει ο μεταφραστής, αλλά και τις τεχνικές που θα χρησιμοποιήσει. Η επιλογή αυτή προϋποθέτει έναν υψηλό βαθμό συνειδητοποίησης, που δεν μπορεί παρά να προέρχεται από μια γνώση ερειδόμενη στη θεωρία. Η συνειδητοποίηση αυτή είναι διπλή. Αφορά τόσο το μεταφραστικό ενέργημα καθ'αυτό όσο και την ένταξή του στα γενικότερα πολιτισμικά συμφραζόμενα. Έτσι παραδείγματος χάρη ο μεταφραστής λογοτεχνίας θα έχει συνείδηση ότι η δουλειά του συνδέεται αφενός με την παράδοση και αφετέρου με την καινοτομία των λογοτεχνικών συστημάτων και ο υποτιτλιστής ότι η μετάφρασή του συμπληρώνει την οπτική πληροφορία της εικόνας. Αμφότεροι δε, θα αντιστέκονται σε κάθε κίνηση υποβάθμισης του επαγγέλματος και της προσφοράς τους.

Η συνειδητοποίηση αυτή όμως δεν μπορεί παρά να σχετίζεται με την εξοικείωση του μεταφραστή με τις πραγματικές συνθήκες άσκησης του επαγγέλματός του. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, στα αμιγή προγράμματα μεταφραστικών σπουδών¹⁴ (και σε προπτυχιακό επίπεδο) εφαρμόζονται διάφορα συστήματα προσομοίωσης πραγματικών συνθηκών εργασίας, όπως το tradutech.¹⁵ Άλλα πάλι στηρίζονται σε εκμάθηση βασισμένη σε πραγματικό μεταφραστικό έργο (project-based learning)¹⁶ - αφού όπως επισημαίνει ο Douglas Robinson (Robinson, 2003: 55) «είναι γενικά ευκολότερο να μάθει κανείς μετάφραση ή διερμηνεία στην πράξη, στον πραγματικό κόσμο, επ' αμοιβή, παρά σε τεχνητά περιβάλλοντα τάξης. [...] Τα πιο επιτυχημένα προγράμματα σπουδών στη μετάφραση και τη διερμηνεία πάντα ενσωματώνουν εμπειρία πραγματικού κόσμου στο πρό-

¹⁴ Βλ. και τα πρακτικά του συνεδρίου για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση: *Quelle qualification universitaire pour les traducteurs*

¹⁵ Βλ. <http://www.tradutech.net/activites.htm>.

Επίσης, Hugo Marquant (2005).

¹⁶ Βλ. Don Kiraly (2003).

γραμμά τους».

Στην εκπαίδευση μεταφραστών, η Πρακτική Άσκηση αποτελεί την τελική φάση της ενσωμάτωσης του μεταφραστή στον επαγγελματικό στίβο, προαπαιτούμενο για την αποτελεσματική εκπαίδευση και την επιτυχημένη επαγγελματική του ένταξη. Ο στόχος της είναι και πάλι διττός. Αφενός η Πρακτική Άσκηση πρέπει να συμβάλλει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ατόμου και στην καλύτερη κοινωνική και πολιτισμική του ενσωμάτωση. Αφετέρου, η ένταξη αυτή πρέπει να συσχετίζεται με τις ανάγκες της παραγωγής. Η Πρακτική Άσκηση καλύπτει έτσι την ανάγκη να διαθέτουν οι μεταφραστές πρακτικές γνώσεις όσον αφορά το επάγγελμά τους και να γνωρίζουν τους οικονομικούς όρους της άσκησής του αλλά και τη δεοντολογία του.

- Προσφέρει στον υποψήφιο μεταφραστή την επαφή με διαφορετικές πτυχές της δουλειάς του,
- τον βοηθά να συνδέσει τις δεξιότητες που έχει αποκτήσει στο πλαίσιο της εκπαίδευσής του με τις πρακτικές ανάγκες,
- βελτιώνει στην πράξη τις ικανότητές του σε όλα τα επίπεδα,
- τον εισάγει στις νοοτροπίες και τη δεοντολογία του χώρου του αλλά και τη διαφοροποίησή τους στην εκάστοτε χώρα,
- αναπτύσσει τις δεξιότητές του στην αναζήτηση εργασίας και την παρουσίαση του εαυτού.

Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι ενισχύεται η αυτοπεποίθησή του εν όψει της επαγγελματικής του αποκατάστασης όπως επίσης και η αυτοσυνειδησία του εν όψει της αποτελεσματικής όσο και λυσιτελούς κοινωνικά άσκησής του επαγγέλματός του.

Οι προαναφερθέντες δύο στόχοι της πρακτικής άσκησης είναι προφανώς γενικοί και καλύπτουν όλα τα πεδία της μετάφρασης, από τις εκδόσεις, που αφορούν κυρίως τη λογοτεχνική μετάφραση, ως τις εταιρείες, τα γραφεία και τους οργανισμούς όπου απασχολούνται οι μεταφραστές της μη λογοτεχνικής μετάφρασης. Ως εκ τούτου, εξειδικεύονται ποικιλοτρόπως κατά περίπτωση. Όπως προαναφέραμε, πολλά προγράμματα σπουδών προσομοιώνουν τις πραγματικές συνθήκες εργασίας, προσφέροντας διπλή εμπειρία στους φοιτητές/τριες τους. Αυτό το στοιχείο μένει να ληφθεί σοβαρά υπόψη και στην εκπαίδευση μεταφραστών στην Ελλάδα. Η εκπαίδευση αυτή γίνεται σήμερα, με εξαίρεση το Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πα-

νεπιστημίου που παρέχει και προπτυχιακή εκπαίδευση, σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Τα μεταπτυχιακά αυτά προγράμματα είναι ευάριθμα και ορισμένα από αυτά έχουν υιοθετήσει ως υποχρεωτική την Πρακτική Άσκηση (το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών στη Μετάφραση και τη Διερμηνεία του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου για παράδειγμα). Από την άλλη, ούτε το Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου, ούτε πολύ περισσότερο τα ξενόγλωσσα τμήματα των Φιλοσοφικών Σχολών στα οποία διδάσκονται κάποια μαθήματα μετάφρασης έχουν υποχρεωτική την άσκηση αυτή. Εξού και η σημασία του πειράματος αυτού του Πανεπιστημίου Αθηνών, που επέτρεψε στους φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονταν για τη μετάφραση να κάνουν Πρακτική Άσκηση σε συναφείς επιχειρήσεις και οργανισμούς. Διότι δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η σύνδεση του πανεπιστημίου με την παραγωγή, εφόσον γίνεται με όρους προστατευτικούς και ενισχυτικούς για τον εκπαιδευόμενο, επιφέρει προστιθέμενη αξία στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση – πολύ περισσότερο σήμερα, που οι συνθήκες, όπως προαναφέρθηκε, είναι εξαιρετικά πολύπλοκες και απαιτητικές.

Επίλογος

Όπως λοιπόν μένουν να γίνουν αρκετά στη χώρα μας στο επίπεδο της θεσμικής αναγνώρισης του μεταφραστικού επαγγέλματος,¹⁷ έτσι και στο επίπεδο της εκπαίδευσης των μεταφραστών μένει να καθιερωθεί η Πρακτική Άσκηση ως αναπόσπαστο τμήμα της εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών (στα μελλοντικά προπτυχιακά τμήματα μετάφρασης και στα υπάρχοντα και μελλοντικά μεταπτυχιακά), η οποία με τη σειρά της θα περιλάβει την προσομοίωση πραγματικών συνθηκών εργασίας στο πρόγραμμά της. Το γεγονός ότι η ελληνική γλώσσα είναι μια γλώσσα λιγότερο ομιλούμενη και διαδεδομένη μπορεί να λειτουργήσει ενδεχομένως ως επιπλέον κίνητρο για μια εκπαίδευση μεταφραστών που όχι μόνο θα ενσωματώνει ό,τι πιο σύγχρονο αλλά και θα ευνοεί αυτή καθαυτή την καινοτομία.

¹⁷ Όπως επισήμαινε το 2003 η Διεθνής Ομοσπονδία Μεταφραστών (FIT) η αναγνώριση του επαγγέλματος του μεταφραστή δεν έχει επιτευχθεί σε πάρα πολλές χώρες, όπως και στη δική μας. Σήμερα, οι συζητήσεις πολλαπλασιάζονται, με άξονα το νομοσχέδιο για τους ορκωτούς μεταφραστές και την αναδιάρθρωση της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών και τις παραστάσεις μεταφραστικών σωματείων και συλλόγων. Στο επίκεντρο των συζητήσεων παραμένει πάντως ο ορισμός του ίδιου του μεταφραστή, ως επαγγελματία. Βλ. http://www.atins.org/index.php?option=com_content&view=article&id=51%3Ainternational-translation-day-translators-rights&catid=52%3Ain-the-news-2003&lang=fr&Itemid=115

Βιβλιογραφία

- Bolz, Norbert. (2008), *Το αλφαβητάρι των μέσων*, μετ. Μετ. Λευτ. Αναγνώστου. Αθήνα: Σμίλη.
- Bowker, Lynn (2004), *Computer-Aided Translation Technology: A Practical Introduction*, Ottawa: University of Ottawa Press.
- Cronin, Micahel. (2003), *Translation and Globalization*, London/New York: Routledge.
- Esselink, Bert. (2003), «Localisation and translation», Harold Somers (ed.), *Computers and Translation: a Translator's Guide*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, σελ. 67-86.
- Friedman, Thomas. (2005), *The world is flat*, New York, Farrar, Straus and Giroux.
- Gambier Yves. (2004), « La traduction audiovisuelle : un genre en expansion », *Meta*, vol. 49, n° 1, p. 1-11. Διαθέσιμο: <http://id.erudit.org/iderudit/009015ar>, 25.3.2009 .
- Gambier Yves and Gottlieb Henrik (eds.). (2001), *(Multi) Media Translation: Concepts, Practices, and Research*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Gouadec, Daniel. (1989). *Le traducteur, la traduction et l'entreprise*, Paris: Afnor.
- Gouadec, Daniel (ed.). (2005), *Traduction-Localisation : Technologies & Formation*, Paris: Maison du Dictionnaire.
- Guidère, Mathieu (ed.). (2008), *Traduction et Veille Stratégique Multilingue*, Le Manuscrit.
- Καστέλς Μανουέλ. (2005), *Ο γαλαξίας του Διαδικτύου*. Μετ. Ελ. Αστερίου, Αθήνα: Καστανιώτης.
- Kelly, Dorothy. (2005), *A Handbook for Translator Trainers*, Manchester, UK & Northampton MA: St Jerome Publishing.
- Kiraly, Don. (2000), *A Social Constructivist Approach to Translator Education; Empowerment from Theory to Practice*, Manchester, UK & Northampton MA: St. Jerome Publishing.
- L'Homme, Marie-Claude. (2008), *Initiation à la traductique*, Montréal/Linguattech.
- Le Ray, Jean-Marie. (2004), «Pour une nouvelle pratique contrastive de la traduction technique professionnelle», Daniel Gouadec (ed.), *Mondialisation, localisation, francophonies (s)*, Paris: La Maison du dictionnaire.

Διαθέσιμο: http://www.colloque.net/archives/2003/volume_1/leray.pdf.

● Marquant, Hugo. (2005), « Formation à la traduction technique », *Meta*, vol. 50, n° 1, 2005, σ. 129-136. Διαθέσιμο: <http://id.erudit.org/iderudit/010663ar>, 25.3.2009.

● Nord, Christiane. (1999), « Translating as a text-production activity ». *On-Line Symposium on Innovation in Translator and Interpreter Training*.

http://www.humnet.unipi.it/traduzione_letteraria/download/bruti/NordTranslatingtextproduction.pdf, 25.3.2009.

● Robinson, Douglas. (2003). *Becoming a Translator: An Introduction to the Theory and Practice of Translation*, London/New York Routledge.

Δικτυογραφία

(ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης: 25.3.2009)

● *Globo*, 13, Μάρτιος 2006: <http://www.oxfamsol.be/fr/IMG/pdf/Globo13FR.pdf>

● Παγκόσμια Διάσκεψη της Κοινωνίας της Πληροφορίας:
<http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop-fr.html>

● Αρχεία FIT:

http://www.atins.org/index.php?option=com_content&view=article&id=51%3Ainternational-translation-day-translators-rights&catid=52%3Ain-the-news-2003&lang=fr&Itemid=115

● Traductech: <http://www.tradutech.net/activites.htm>.

● *Quelle qualification universitaire pour les traducteurs* :
<http://www.colloque.net/archives/2006/UCR206.htm>

Πόλλα Ζαχοπούλου
*τ. Συντονίστρια της Γαλλικής Γλώσσας
των Σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας
Μέντορας ασκουμένων φοιτητών/τριών*

Τα Αρσάκεια Σχολεία συνεργάζονται με το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου Αθηνών στο πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών από το 2003. Μέχρι το 2006 που ήμουν συντονίστρια της γαλλικής γλώσσας στα Αρσάκεια, είχαμε δεχθεί στα σχολεία μας 11 φοιτήτριες, 3 την πρώτη χρονιά και από 4 τις επόμενες φορές.

Η συνεργασία αυτή υπήρξε δημιουργική και γόνιμη και για τις δύο πλευρές. Στα Αρσάκεια Σχολεία του Ψυχικού υπάρχουν 3 Δημοτικά Σχολεία, 2 Γυμνάσια και 3 Λύκεια, η δε ξένη γλώσσα διδάσκεται από την Α' Δημοτικού μέχρι την Γ' Λυκείου. Είχαμε λοιπόν την ευκαιρία να μετακινούμε τις φοιτήτριες σε διάφορα σχολεία ώστε η εμπειρία τους να είναι πλουσιότερη. Έτσι λοιπόν εργάστηκαν στα Δημοτικά Σχολεία, στα Γυμνάσια και στα Λύκεια. Έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και προτίμηση στα Δημοτικά Σχολεία γιατί το θεώρησαν, όπως έλεγαν, πρόκληση να βιώσουν από κοντά την διαδικασία εκμάθησης της ξένης γλώσσας σε τόσο μικρούς μαθητές και από ό,τι φάνηκε κέρδισαν πολλά από την εμπειρία αυτή.

Πώς απασχολήθηκαν

Για ένα μικρό διάστημα, δύο εβδομάδων περίπου, απασχολήθηκαν στο γραφείο του Συντονισμού της γαλλικής γλώσσας, όπου κάτω από την καθοδήγησή μου «νοικοκύρεψαν» τη γαλλική βιβλιοθήκη, κατέγραψαν τις νέες παραλαβές βιβλίων και αποδελτίωσαν από γαλλικά περιοδικά άρθρα σχετικά με τα θέματα που ενδιέφεραν το μάθημα της γαλλικής στα Γυμνάσια και στα Λύκεια. Άρθρα με θέματα τη βία, το περιβάλλον, την παιδεία, την άθληση κ.τ.λ., τα οποία δημιούργησαν διάφορα ντοσιέ, που δόθηκαν στις καθηγήτριες.

Βοήθησαν επίσης στην εκπόνηση φυλλαδίου με παράγωγα λέξεων.

Στα Γυμνάσια και τα Λύκεια όπου απασχολήθηκαν πλαισιώθηκαν από τις καθηγήτριες της γαλλικής, οι οποίες πραγματικά τις αγάλιασαν με αγάπη και τους έδωσαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν καθημερινά μαθήματα σε όλες τις τάξεις και σε όλα τα επίπεδα και να γνωρίσουν όλα τα στάδια της πορείας ενός μαθήματος. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι καθηγήτριες δεν υποχρεώθηκαν να δεχθούν τις φοιτήτριες στην τάξη τους, μπορούσαν να αρνηθούν να το κάνουν ωστόσο τέτοιο θέμα δεν προέκυψε ποτέ.

Εκεί όμως που η παρουσία των φοιτητριών αποδείχτηκε πολύτιμη ήταν στα Δημοτικά Σχολεία, όπου, όπως φαντάζεστε, πάντα έχουν ανάγκη από χέρι βοήθειας. Έτσι, δεν παρακολούθησαν μόνο τα μαθήματα των συναδέλφων αλλά μετείχαν ενεργά στην καθημερινή ζωή του Σχολείου, βοηθώντας στην προετοιμασία εορτών, εθνικών ή χριστουγεννιάτικων, στο χριστουγεννιάτικο παζάρι ή στην οργάνωση σχολικών εξορμήσεων όπως π.χ. επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους. Η εμπειρία τους λοιπόν ήταν πολύπλευρη.

Συμπεράσματα

Πιστεύουμε ότι το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών είναι πολύτιμο για τους φοιτητές/τριες και ενδιαφέρον και χρήσιμο για το Σχολείο. Οι φοιτητές/τριες έχουν την ευκαιρία να βρεθούν στο χώρο δουλειάς που ελπίζουν και ελπίζουμε να είναι η μελλοντική δουλειά τους, μέσα σε πραγματικές συνθήκες και όχι όπως γινόταν στην περίοδο των σπουδών τους ως επισκέπτες όταν απλά παρακολουθούσαν δειγματικές διδασκαλίες. Φέρνουν στο Σχολείο μια πνοή φρεσκάδας, μεταδίδουν τον ενθουσιασμό και τις ιδέες τους και παίρνουν από μας την πείρα μας, τις συμβουλές μας και την καθοδήγησή μας. Παίρνουν επίσης και αρκετό υλικό, βιβλιογραφία, φυλλάδια ασκήσεων, περιοδικά, βοηθητικά βιβλία, που θα τους/τις βοηθήσουν στην περαιτέρω πορεία τους, αλλά και την διαβεβαίωση ότι οι πόρτες του Αρσακείου είναι ανοικτές και ότι οι καθηγήτριες με τις οποίες συνεργάστηκαν είναι στη διάθεσή τους για ό,τι θελήσουν σχετικά με τη δουλειά τους. Και από ό,τι ξέρω αυτό έχει συμβεί ήδη. Και είναι χαρά των συναδέλφων να μπορούν να βοηθήσουν γιατί όπως όλοι εμείς που ασχολούμεθα με την εκπαίδευση ξέρουμε αυτό είναι το ζητούμενο του δασκάλου. Να μπορεί να βοηθάει και να μεταδίδει γνώση και εμπειρία.

Ιουλία Σπύρου,
Docteur ès Lettres, Université de Besançon, Franche-Comté
Συντονίστρια Γαλλικής Γλώσσας στη Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία
Μέντορας ασκουμένων φοιτητών/τριών

Το δίμηνο Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 2006 πραγματοποιήθηκε στα Αρσάκεια Σχολεία Ψυχικού (Δημοτικά-Γυμνάσια-Λύκεια) η Πρακτική Άσκηση φοιτητριών του τμήματος Γαλλικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ως συντονίστρια της Γαλλικής γλώσσας στα σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας είχα τη χαρά να επιβλέψω αυτή την άσκηση και λέω τη χαρά γιατί ήταν ένα δίμηνο ιδιαίτερα εποικοδομητικό τόσο για τις φοιτήτριες όσο και για τις καθηγήτριες που συνεργάστηκαν μαζί τους καθώς και για τα παιδιά των σχολείων μας.

Οι φοιτήτριες είχαν μια άψογη συνεργασία με τις διευθύνσεις των σχολείων και απέκτησαν γραμματειακή εμπειρία, κάτι ιδιαίτερα χρήσιμο για οποιοδήποτε επάγγελμα πρόκειται να εξασκήσουν στο μέλλον.

Τους δόθηκε επίσης η δυνατότητα να παρακολουθήσουν τη διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας σε όλες τις βαθμίδες (γυμνάσιο, δημοτικό, λύκειο) αλλά και σε διαφορετικά επίπεδα εφόσον τα Αρσάκεια σχολεία παρέχουν αυτή τη δυνατότητα.

Όσον αφορά, λοιπόν, την εκπαιδευτική διαδικασία οι φοιτήτριες είχαν την ευκαιρία να βιώσουν την πραγματικότητα της τάξης.

- Να ενεργοποιήσουν την ευελιξία τους ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν τυχόν δύσκολες καταστάσεις όπως αδιαφορία μαθητών, υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων τους ή έλλειψη προετοιμασίας.
- Να προβληματιστούν σε θέματα διδακτικής όπως π.χ. η διδασκαλία γραμματικών φαινομένων ή συντακτικών δομών.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η διδασκαλία της Γαλλικής δεν πρέπει ν' αποτελεί μόνο φροντιστηριακή μετάδοση γνώσεων αλλά κυρίως γνωριμία και εξοικείωση με τον ευρύτερο Γαλλικό Πολιτισμό καθώς και αγάπη για τη γλώσσα αυτή.

- Να συζητήσουν θέματα σχετικά με τον τρόπο ενεργοποίησης των μαθητών καθώς και τους τρόπους αξιολόγησης αυτών.

Τέλος, τους δόθηκε η δυνατότητα να καταλάβουν αυτό που λέμε διαθεματική προσέγγιση θεμάτων· κατανόησαν την έμφαση που πρέπει να δίνεται στην εκπόνηση «projects» και στις ομάδες συνεργασίας στην τάξη έτσι ώστε θεωρητικοί εκπαιδευτικοί στόχοι να μετατρέπονται σε γόνιμη διδακτική πρακτική.

Σ' αυτό το σημείο θέλω να σταθώ σε κάτι εξαιρετικά ενδιαφέρον και εποικοδομητικό για τις φοιτήτριες. Ήταν η δυνατότητα που τους δόθηκε για μια πρώτη επαφή με αυτό που λέγεται διδασκαλία, όχι πλέον μόνο σαν επισκέπτριες αλλά διδάσκοντας οι ίδιες στις τάξεις.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τις καθηγήτριες που ενθάρρυναν αυτή τη συνεργασία δίνοντας πρωτοβουλίες και βοηθώντας με αυτόν τον τρόπο τις φοιτήτριες να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους, να πειραματιστούν και να βιώσουν το ρόλο του καθηγητή.

Βεβαίως και οι καθηγήτριες πήραν πολλά από αυτή τη συνεργασία. Κάθε επαφή με νεότερους διδάσκοντες μόνο θετική μπορεί να χαρακτηριστεί. Για παράδειγμα η νέα γενιά είναι σαφώς περισσότερο εξοικειωμένη με τη χρήση της τεχνολογίας, πράγμα που έδωσε την ευκαιρία στις καθηγήτριες να γνωρίσουν και να χρησιμοποιήσουν νέες μεθόδους διδασκαλίας.

Να προσθέσω τελειώνοντας ότι και οι μαθητές είχαν όφελος από αυτή τη συνεργασία. Εκδήλωσαν ιδιαίτερη προσοχή και ενδιαφέρον γνωρίζοντας ότι αποτελούν με την παρουσία τους μέρος ενός επιστημονικού προγράμματος.

Συμμετείχαν ενεργά, έδειξαν ζήλο, υπευθυνότητα και ερευνητική διάθεση, απόλαυσαν τις εναλλακτικές μεθόδους διδασκαλίας (χρήση power point παρουσιάσεων, προβολή D.V.D.)

Θεωρώ ότι αυτό το πρόγραμμα συνέβαλε στην ανανέωση, βελτίωση και εξέλιξη της διδακτικής διαδικασίας.

Αποτελεί τη συνάντηση του ενθουσιασμού, της ορμής και της δίψας για γνώση των νεότερων με την πολύτιμη εμπειρία των παλαιότερων. Μια τέτοια συνάντηση μόνο γόνιμη μπορεί να είναι για όλους μαθητές, φοιτητές/τριες, καθηγητές.

Πρακτική Άσκηση Φοιτητών στο Λεόντειο Λύκειο Πατησίων

*Άγγελα Σεστρίνη-Κρητικού,
Καθηγήτρια γαλλικής γλώσσας,
Ειδικ. Επιστήμων σε θέματα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων
και Διοίκησης της Εκπαίδευσης.
Λεόντειο Λύκειο Πατησίων
Μέντορας ασκουμένων φοιτητών/τριών*

Ευχαριστούμε για την πρόσκληση και εκφράζουμε τη χαρά μας, εκ μέρους του Σχολείου, για τη συμμετοχή μας στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών. Θεορά συγχαρητήρια στους αρμόδιους παράγοντες για την πρωτοβουλία να προσφέρουν αυτό το πρόγραμμα στους φοιτητές/τριες του Τμήματος. Ευχαριστούμε επίσης τις κυρίες Γ. Γάτου και Ε. Συνοδινού για την άψογη συνεργασία και τις υπηρεσίες που παρείχαν κατά την υποστήριξη του Προγράμματος.

Ως καθηγήτρια γαλλικών, ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Λεοντείου Λυκείου και υπεύθυνη του διοικητικού προσωπικού, ασχολήθηκα με την επίβλεψη των ασκουμένων και εκφράζω την ιδιαίτερη ικανοποίησή μου για την εποικοδομητική συνεργασία.

Γνωριμία με τον εκπαιδευτικό οργανισμό

Το Λεόντειο Λύκειο Πατησίων δεν έχει προσωποπαγή επιχειρηματικό χαρακτήρα. Ανήκει στην κοινότητα των Μαριανών Αδελφών της Καθολικής Εκκλησίας όπως και το Λεόντειο Λύκειο Νέας Σμύρνης. Το Σχολείο περιλαμβάνει Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο και λειτουργεί σύμφωνα με το επίσημο ωρολόγιο πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας.

Διδάσκονται υποχρεωτικά σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης δύο ξένες γλώσσες: η Γαλλική, ως πρώτη ξένη γλώσσα, με ενισχυμένο ωράριο διδασκαλίας, και η Αγγλική. Για την απρόσκοπτη λειτουργία του σχολείου, το εκπαιδευτήριο στελεχώνεται από διοικητική, τε-

χνική και υγειονομική υπηρεσία. Λειτουργεί κέντρο συμβουλευτικής μέριμνας για τους μαθητές, πρόγραμμα αθλητικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων απογευματινής απασχόλησης για το Δημοτικό, τμήματα ολοκληρωμένης Παιδαγωγικής στήριξης και όμιλοι για το Γυμνάσιο και το Λύκειο.

Η Μαριανή Παιδαγωγική στην οποία στηρίζεται κάθε προσπάθεια και εκπαιδευτική διαδικασία διέπεται από τις αρχές που ο ίδιος ο ιδρυτής των Μαριανών σχολείων, σε 75 χώρες σε όλο τον κόσμο, σήμερα, κληροδότησε στους συνεχιστές του έργου: οι αρχές της παρούσας, της απλότητας, της πειθαρχίας, της άμιλλας, της αλληλεγγύης. Η συνεργασία μεταξύ όλων των φορέων της εκπαιδευτικής κοινότητας - διδάσκοντες, άλλο προσωπικό, γονείς, μαθητές - και το οικογενειακό πνεύμα αποτελούν τους πυλώνες της ζωής μέσα στο Σχολείο.

Υποδεχθήκαμε σε αυτό τον εκπαιδευτικό χώρο τις φοιτήτριες του Τμήματος της Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας όπου εντάχθηκαν για την υλοποίηση του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, πρόγραμμα, το οποίο τόσο η Γενική Διεύθυνση όσο και η Διοίκηση του εκπαιδευτηρίου μας αποδέχτηκε και συνέβαλε με ενθουσιασμό στην πραγματοποίησή του.

Η Πρακτική άσκηση: μια καινοτόμος δράση

Έχοντας ως κύριο μέλημά μας την αρωγή σε κάθε προσπάθεια των νέων, και ακολουθώντας το παράδειγμα και τις αρχές της παράδοσης του εκπαιδευτικού ιδρύματός μας, ευχαρίστως συνδράμαμε σε αυτήν την καινοτομία, εμπνεόμενοι από την ηθική στάση, την κοινωνική ευαισθησία των Μαριανών παιδαγωγών.

Υιοθετήσαμε την καινοτόμο δράση που προσέφερε τη δυνατότητα στις φοιτήτριες, που απασχολήθηκαν στο σχολείο μας, να αποκτήσουν εμπειρία, να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη, να προσεγγίσουν με κριτικό πνεύμα τις θεωρητικές θέσεις της διδακτικής, κατά την εφαρμογή τους σε συγκεκριμένο εργασιακό χώρο.

Με την Πρακτική Άσκηση, δόθηκε η ευκαιρία στα νέα αυτά παιδιά να δοκιμάσουν τον ίδιο τους τον εαυτό σε συνθήκες καθημερινής έντασης, να νοιώσουν συναισθήματα ικανοποίησης αλλά ίσως και να αντιμετωπίσουν επί τόπου προβλήματα, να μελετήσουν τον τρόπο με τον οποίο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες εργασίας, λειτούργησαν ή θα έπρεπε να αντιδράσουν, να ακούσουν και να συνεργαστούν με πεπειραμένους μελλοντικούς συναδέλφους τους, στο επάγγελμα-λειτουργήμα που επέλεξαν να ασκήσουν, και συνεπώς, να αποκομίσουν χρήσιμες εμπειρίες.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας τους στο χώρο του Σχολείου μας διαπιστώσαμε, κατά τις ανταλλαγές εντυπώσεων και απόψεων, ότι η Πρακτική Άσκηση βοήθησε τις ασκούμενες να συνειδητοποιήσουν πώς εφαρμόζεται στην πράξη, η ροή της καθημερινότητας της διδασκαλίας και τα στάδια, τόσο της μαθησιακής διαδικασίας όσο και της οργάνωσης της ζωής ενός σχολείου. Έχοντας κατακτήσει το θεωρητικό υπόβαθρο, βίωσαν τη φάση της σύγκρισης ανακαλύπτοντας οι ίδιες κατά πόσο αυτά που διδάχθηκαν, μπορούν να εφαρμοστούν ή απέχουν από την πραγματικότητα. Ιδιαίτερα για το μάθημα των γαλλικών έμαθαν τον τρόπο με τον οποίο αυτό εντάσσεται μέσα στον εκπαιδευτικό και διοικητικό μηχανισμό. Από την επαφή με τη σχολική τάξη μπόρεσαν να αντλήσουν βιωματικές εμπειρίες που δίνουν κατευθυντήριες γραμμές σε δύο άξονες:

- 1) διδακτικό επίπεδο (διαχείριση χρόνου, μεθοδολογία, αξιολόγηση των μαθητών, αυτοαξιολόγηση), και
- 2) επικοινωνιακό επίπεδο (τρόπος μετάδοσης δομημένων γνώσεων που προϋπάρχουν ανάλογα με την ηλικιακή ωριμότητα).

Ιδιαίτερα σημαντικό υπήρξε το γεγονός ότι οι νέοι τρόποι με τους οποίους οι ασκούμενες πλησίασαν τα παιδιά του Δημοτικού αποτελούν ενθαρρυντικό δείγμα μίας νέας προσέγγισης στη διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας. Οι φοιτήτριες που ασχολήθηκαν με τα μικρότερα και μεγαλύτερα παιδιά του Δημοτικού χάρη στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία με την ενθουσιώδη παρουσία τους κατάφεραν να καταστήσουν προσιτή και αγαπητή τη γαλλική γλώσσα ακόμη και σε μαθητές οι οποίοι δυσκολεύονταν ιδιαίτερα ή απέφευγαν να εκφραστούν μέσα στην τάξη.

Το χαρούμενο κλίμα μέσα στην αίθουσα προήλθε από τη διαδραστική προσέγγιση της εκμάθησης της ξένης γλώσσας: παιχνίδι ερωτήσεων, μιμητισμός, jeu de rôles, βοήθησαν στην εκδήλωση επιθυμίας συμμετοχής των μαθητών οι οποίοι αποκόμισαν οφέλη κατά τη διαδικασία μάθησης μέσα από το ομαδικό παιχνίδι και τη συλλογική διεκπεραίωση του μαθήματος. Οι μαθητές στο σύνολό τους αποδέχθηκαν πρόθυμα αυτές τις νέες ιδέες και τις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας της ξένης γλώσσας. Ενδεικτικό στοιχείο του θετικού κλίματος που δημιουργήθηκε μεταξύ μαθητών και ασκουμένων φοιτητριών ήταν ο καταγισμός ερωτήσεων στο τέλος κάθε μαθήματος και η επιθυμία των μαθητών να εργαστούν εκ νέου με τον ίδιο τρόπο.

Οι φοιτήτριες που συμμετείχαν στην Πρακτική Άσκηση στο Λεόντειο Λύκειο Πατησίων παρακολούθησαν επίσης μαθήματα σε τμήματα διδασκαλίας γαλλικών, αναπλήρωσαν μαθήματα καθηγητών γαλλικής γλώσσας, αφού προηγουμένως συνεργάστηκαν μαζί τους,

απασχολήθηκαν σε διάφορες εργασίες στη Γραμματεία του σχολείου, στη Γραμματεία των ξενόγλωσσων τμημάτων, ιδιαίτερα του Γαλλικού Τμήματος, και στη Βιβλιοθήκη, προσφέροντας βοήθεια στη βιβλιοθηκονόμο του Σχολείου.

Ακόμη, συνέβαλαν σε άλλες έκτακτες δραστηριότητες που προγραμματίζονταν ή υλοποιήθηκαν κατά την περίοδο της πρακτικής τους άσκησης (προετοιμασία bazaar, οργάνωση ταξιδιού στη Γαλλία, οργάνωση θεατρικής παράστασης κ.ά.), προσφέροντας υπηρεσίες, κυρίως, στη γραμματειακή υποστήριξη των εκδηλώσεων. Συμμετείχαν, έζησαν τα θέματα και το κλίμα του Σχολείου, εκεί ακριβώς όπου χτυπά η καρδιά της μαθησιακής διαδικασίας. Η εκτίμηση και θετική αξιολόγηση τους για τη βραχύβια απασχόληση τους στο χώρο του Σχολείου αποτυπώθηκε με εκφράσεις ευγνωμοσύνης για την ευκαιρία που τους δόθηκε, για την αγάπη, τη συνεργασία και τη διαθεσιμότητα με την οποία τους υποδέχθηκε το εκπαιδευτήριο μας.

Τονίζεται ιδιαίτερα το θέμα της ευκαιρίας αυτής που τους προσφέρθηκε και της δημιουργικής παρουσίας των φοιτητριών που συνιστούν ίσως το σημείο-κλειδί στο οποίο συναντήθηκαν οι στόχοι του προγράμματος και οι στόχοι του Σχολείου μας.

Πιστεύουμε ότι με το πρόγραμμα αυτό υλοποιήθηκε η παρότρυνση του Anatole France, την οποία παραθέτουμε ως επίλογο:

«Εύπνησέ τους την περιέργεια,
Αυτή αρκεί για να ανοίξει το πνεύμα.
Μην το παραφορτώσεις
Δώσ'τους απλώς μια σπίθα».

*Μαρία Λάζαρη,
Μεταφράστρια - Club Méditerranée Ελλάς
Μέντορας ασκουμένων φοιτητών/τριών*

Εργάζομαι από το 1978 ως μεταφράστρια της CLUB MEDITERRANEE ΕΛΛΑΣ ΑΕ, μια εταιρεία που δραστηριοποιείται στο χώρο του τουρισμού για περισσότερο από μισό αιώνα και η οποία έχει την έδρα της στη Γαλλία.

Η μετάφραση νομικών, οικονομικών, τεχνικών, εμπορικών κειμένων ή άλλων, από και προς τα Γαλλικά, αποτελεί βασική ανάγκη επικοινωνίας με τη Διεύθυνση και τη Διοίκηση της Εταιρείας.

Στο πλαίσιο υλοποίησης αυτής της ανάγκης συνεργάζομαι επί σειρά ετών με ασκούμενους – φοιτητές/τριες του Γαλλικού Ινστιτούτου, καθώς και Πανεπιστημίων της Γαλλίας. Για τον ίδιο σκοπό, το 2005 ξεκίνησε η συνεργασία μου με το Τμήμα Γαλλικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι μεταφράσεις πραγματοποιήθηκαν υπό την καθοδήγησή μου με βάση τα χρονικά περιθώρια παράδοσης των κειμένων. Ο έλεγχος για το τελικό αποτέλεσμα γινόταν σχεδόν σε κάθε περίπτωση από κοινού με το φοιτητή. Ήταν ένα έργο συλλογικής προσπάθειας, αναζήτησης, συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων με τον ασκούμενο.

Το όφελος υπήρξε τριμερές :

- 1) για τον ασκούμενο: εμπλουτισμός γνώσεων, απόκτηση εμπειρίας
- 2) για την Εταιρεία: μεγαλύτερη ταχύτητα στις μεταφράσεις
- 3) για μένα, νέες: αναζωογονητικές ιδέες

Επιπλέον ο ασκούμενος είχε την πρώτη του ίσως επαφή με το εργασιακό περιβάλλον μιας εταιρείας, όπου αξιολογήθηκαν κατά κύριο λόγο η ευγένεια, η προθυμία και η συνέπεια στην άσκηση των καθηκόντων του.

Για την υλοποίηση αυτού του προγράμματος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την κ. Ταμπάκη-Ιωνά για την άψογη συνεργασία της, τις κ. Συνοδινού και Γάτου για την αμέριστη

βοήθειά τους, καθώς και όλους τους ασκούμενούς μου για την προθυμία και το ενδιαφέρον τους.

Τέλος, αξίζει να προσθέσω κάτι πολύ σημαντικό. Κάθε χρόνο η εταιρεία μας στελεχώνει τα τμήματά της με αποφοίτους ή και φοιτητές/τριες της Γαλλικής Φιλολογίας, με προτεραιότητα στα άτομα που έκαναν την πρακτική τους άσκηση κοντά μας.

**Πρακτική Άσκηση Φοιτητών
στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών
του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών**

*Ουρανία Πολυκανδριώτη,
Κύρια Ερευνήτρια ΙΝΕ ΕΙΕ
Μέντορας ασκουμένων φοιτητών/φοιτητριών*

Το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών, ανταποκρινόμενο σε πρόσκληση του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, δέχθηκε να συμμετάσχει στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών, που κατά τη φάση αυτή διήρκεσε από τον Νοέμβριο του 2005 έως τον Δεκέμβριο του 2006.

Η συμμετοχή του ΙΝΕ συνίστατο στην υποδοχή και απασχόληση φοιτητών/τριών στα ερευνητικά προγράμματά του, με την επιστημονική επίβλεψη των ερευνητών του. Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης για τον κάθε φοιτητή ήταν δύο μήνες και έτσι κατά το διάστημα Νοεμβρίου 2005 - Δεκεμβρίου 2006 απασχολήθηκαν συνολικά 34 φοιτητές/τριες σε 10 ερευνητικά προγράμματα.

Ο κάθε επιβλέπων ερευνητής αφού ενημέρωνε τους φοιτητές/τριες για την ερευνητική διαδικασία και το συγκεκριμένο ερευνητικό του πεδίο, τους ανέθετε μια περιορισμένη εργασία, την οποία θα ήταν σε θέση να ολοκληρώσουν μέσα στο δίμηνο της απασχόλησής τους. Έτσι, οι φοιτητές/τριες κυρίως απασχολήθηκαν σε αποδελτιώσεις πηγών και βιβλιογραφίας στις βιβλιοθήκες, εντοπισμό συγκεκριμένων δεδομένων που τους ζητήθηκαν σε περιοδικά, εφημερίδες, αυτοτελείς εκδόσεις ακόμη και σε χάρτες, στον εντοπισμό εννοιών σε μεταφρασμένα έργα αλλά ακόμη και στη συγκρότηση ευρετηρίων για τις εκδόσεις του ΙΝΕ.

Είναι σαφές ότι η ωφέλεια από το πρόγραμμα ήταν διπλή: αφενός οι ερευνητές του ΙΝΕ ανέθεσαν στους φοιτητές/τριες χρήσιμες για τους ίδιους εργασίες, αλλά αφετέρου οι φοι-

τητές/τριες αποκόμισαν μια επίσης χρήσιμη εμπειρία απασχολούμενοι σε έναν χώρο έρευνας. Η, έστω και χρονικά περιορισμένη, κατάρτισή τους στην ερευνητική και εκδοτική διαδικασία, είναι βέβαιο ότι θα τους βοηθήσει στις περαιτέρω μεταπτυχιακές τους σπουδές αλλά και στην όποια άλλη επαγγελματική εξέλιξή τους σε έναν χώρο συναφή είτε με την έρευνα και την επιστημονική μελέτη, είτε με τις εκδόσεις.

Πιο συγκεκριμένα, οι εργασίες που πραγματοποίησαν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές/τριες στα ερευνητικά προγράμματα στα οποία απασχολήθηκαν είναι οι ακόλουθες:

- Αποδελτιώσεις τοπωνυμίων σε χάρτες του 16ου αιώνα, βιβλιογραφία και τεκμηρίωση των εκδόσεων και μεταφράσεων του έργου του Πausanias *Ελλάδος περιήγησις* για το πρόγραμμα «Γεωγραφική παιδεία και ιστορία της χαρτογραφίας» του τομέα *Ιστορία του πολιτισμού, της παιδείας και των επιστημών*. Αντικείμενο του προγράμματος είναι η ιστορική μελέτη των προσλήψεων και των αναπαραστάσεων του χώρου, αφηγηματικών ή εικονικών, και της επίδρασής τους στην ιστορία του πολιτισμού. Η έρευνα εστιάζεται στη μελέτη της ιστορικότητας των εννοιών του χώρου και στην ανάλυση των αφηγήσεων και των εικόνων του στις λόγιες και τις δημόδιες εκφορές τους.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Γιώργος Τόλιας, διευθυντής ερευνών INE/EIE.

- Αποδελτιώσεις ελληνογαλλικών εφημερίδων σε βιβλιοθήκες για το φιλοξενούμενο πρόγραμμα του INE/EIE «Ο Ελληνικός Τύπος 1784 ως σήμερα. Ιστορικές και θεωρητικές προσεγγίσεις», του τομέα *Πολιτική και κοινωνική ιστορία*. Στόχος του προγράμματος είναι η συστηματική καταγραφή και μελέτη των εφημερίδων και λοιπών περιοδικών εντύπων που εκδόθηκαν από Έλληνες ή αλλοδαπούς με ελληνική θεματολογία, είτε επί ελληνικού εδάφους, είτε διεθνώς (κυρίως από τον Ελληνισμό της διασποράς). Κεντρικό στόχο επίσης αποτελεί η έκδοση, που πραγματοποιήθηκε το 2008, του τετράτομου έργου της *Εγκυκλοπαίδειας του Ελληνικού Τύπου* που καλύπτει τη χρονική περίοδο 1784-1974, με την επιμέλεια της Λουκίας Δρούλια και της Γιούλας Κουτσοπανάγου.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Λουκία Δρούλια, ομότιμη διευθύντρια ερευνών INE/EIE.

- Ευρετηρίαση του τόμου *Tendances actuelles de la littérature comparée dans le sud-est de l'Europe*, Τετράδια Εργασίας 29, με την επιμέλεια της Άννας Ταμπάκη. Ο τόμος εκδόθηκε από το INE/EIE το 2006.

Αποδελτιώσεις της *Ελληνικής Βιβλιογραφίας 1864-1900* των Φίλιππου Ηλιού και Πόπης Πολέμη (Βιβλιολογικό Εργαστήρι «Φίλιππος Ηλιού» - Ελληνικό Λογοτεχνικό και

Ιστορικό Αρχείο, Αθήνα 2006), για τον εντοπισμό μεταφρασμένων έργων του 18ου και του 19ου αιώνα στα ελληνικά. Οι αποδελτιώσεις αυτές εντάσσονται στο ερευνητικό έργο «Μελέτη των μεταφράσεων», πρόγραμμα «Γραμματολογία, 15ος-20ός αι.» του τομέα *Ιστορία του πολιτισμού, της παιδείας και των επιστημών*.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Άννα Ταμπάκη, καθηγήτρια στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, φιλοξενούμενη ερευνήτρια ΙΝΕ/ΕΙΕ.

- Αποδελτίωση λέξεων, όρων και εννοιών του νεοελληνικού Διαφωτισμού σε μεταφρασμένα κείμενα. Πρόκειται για εργασία στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου: «Το λεξιλόγιο του νεοελληνικού Διαφωτισμού και της Επανάστασης», που εντάσσεται στο πρόγραμμα «Γραμματολογία 15ος-20ός αι.» του τομέα *Ιστορία του πολιτισμού, της παιδείας και των επιστημών*. Το έργο στοχεύει στην ιστορία των εννοιών, στη μελέτη της διαμόρφωσης νέων εννοιολογικών εργαλείων και ορολογίων.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Αλεξάνδρα Σφοίνη, εντεταλμένη ερευνήτρια (γ' βαθμίδα) ΙΝΕ/ΕΙΕ.

- Σύνταξη του ευρετηρίου κυρίων ονομάτων στο έργο του Α. Βορπε, *L'Albanie et Napoléon (1797-1814)*, Παρίσι 1914. Η εργασία εντάσσεται στο πρόγραμμα «Ιστορική μελέτη των οικισμών της Ελλάδας, 15ος-20ός αι.» του τομέα *Οικονομική και κοινωνική ιστορία*. Πρόκειται για τη συστηματική συγκέντρωση τεκμηριωτικού υλικού σχετικού με τη γεωγραφία, την οικιστική, τη δημογραφία, τη διοικητική ιστορία, τις οικονομικές δραστηριότητες και τις εθνοπολιτισμικές ομάδες του ελλαδικού χώρου.

Επιστημονικοί υπεύθυνοι: Λεωνίδας Καλλιβρετάκης, διευθυντής ερευνών ΙΝΕ/ΕΙΕ και Δημήτρης Δημητρόπουλος, κύριος ερευνητής (β' βαθμίδα) ΙΝΕ/ΕΙΕ.

- Αποδελτίωση γαλλικών εφημερίδων για το ερευνητικό υλικό του προγράμματος «Τεκμηρίωση Πολιτικής και κοινωνικής ιστορίας 20ού αιώνα» του τομέα *Πολιτική και κοινωνική ιστορία*. Το πρόγραμμα έχει αντικείμενο τη συστηματική συγκέντρωση τεκμηριωτικού υλικού σχετικού με την πολιτική και κοινωνική ιστορία του 20ού αιώνα, με βασικούς στόχους αφενός τη συγκρότηση βάσεων δεδομένων και αφετέρου την ιστορική μελέτη περιόδων, γεγονότων και επί μέρους φαινομένων και προβλημάτων.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Λεωνίδας Καλλιβρετάκης, διευθυντής ερευνών ΙΝΕ/ΕΙΕ.

- Αποδελτιώσεις βιβλιογραφιών και πηγών σχετικών με το αντικείμενο του προγράμματος «Ιστορία των επιχειρήσεων» του τομέα *Οικονομική και κοινωνική ιστορία*. Για τον σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκε έρευνα σε βιβλιοθήκες, στον περιοδικό τύπο του 19ου και 20ού αι. καθώς και μεταφράσεις από τα γαλλικά στα ελληνικά. Η *Ιστορία*

των *Επιχειρήσεων* μελετά τις επιχειρηματικές δραστηριότητες στον ελληνικό χώρο και στη διασπορά. Στα ενδιαφέροντα του προγράμματος περιλαμβάνονται οι εμπορικές επιδόσεις πόλεων του ελληνικού χώρου και της διασποράς, η τυπολογία του έλληνα επιχειρηματία, η ιστορική διάσταση της επιχειρηματικότητας, οι μορφές οργάνωσης των ελληνικών επιχειρήσεων και η ιστοριογραφία του ελληνικού εμπορίου και της βιομηχανίας.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Μαρία-Χριστίνα Χατζηιωάννου, διευθύντρια ερευνών INE/EIE.

- Εντοπισμός κειμένων και συμπλήρωση δελτίων για τη βάση δεδομένων του ερευνητικού έργου «Περιγηγικά κείμενα για την Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο, 15ος-19ος αι.», του τομέα *Οικονομική και κοινωνική ιστορία*. Στόχος του έργου είναι να ολοκληρώσει αποδελτιώσεις από αυτοψίες περιγηγικών έργων και την εισαγωγή των δελτίων σε βάσεις δεδομένων. Τα δελτία που συμπληρώνονται αφορούν πληροφορίες βιβλιογραφικού περιεχομένου, στοιχεία που αφορούν τον ταξιδιώτη και το ταξίδι του και για το κάθε εικονογραφικό θέμα.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Ιόλη Βιγγοπούλου, εντεταλμένη ερευνήτρια (γ' βαθμίδα) INE/EIE.

- Έρευνα και αποδελτίωση γαλλικών σχολικών εγχειριδίων για τη φυσική και τα μαθηματικά στο πλαίσιο του προγράμματος «Ιστορία των επιστημών» του τομέα *Ιστορία του πολιτισμού, της παιδείας και των επιστημών*. Το πρόγραμμα μελετά την ιστορία των επιστημών και της τεχνολογίας κατά τη νεοελληνική περίοδο σε όλες τους τις εκφάνσεις: παράδοση, πρόσληψη, ανάπτυξη, διάδοση, διδασκαλία. Το πρόγραμμα συμπεριλαμβάνει το Ελληνικό Αρχείο Επιστημονικών Οργάνων που είναι αναρτημένο στο διαδίκτυο ως ένα εικονικό μουσείο (<http://www.hasi.gr/>).

Επιστημονικός υπεύθυνος: Ευθύμιος Νικολαΐδης, διευθυντής ερευνών INE/EIE.

- Εντοπισμός και αποδελτίωση ελληνικών και γαλλικών αυτοβιογραφικών κειμένων και απομνημονευμάτων που απόκεινται στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη και στη Βιβλιοθήκη του INE. Η αποδελτίωση στηρίχθηκε σε ειδικό απογραφικό δελτίο που περιλαμβάνει πληροφορίες εκδοτικές, βιβλιογραφικές και περιεχομένου και εντάσσεται στο ερευνητικό έργο «Πηγές αυτοβιογραφίας και απομνημονευμάτων», πρόγραμμα «Γραμματολογία 15ος-20ός αι.» του τομέα *Ιστορία του πολιτισμού, της παιδείας και των επιστημών*. Αντικείμενο του ερευνητικού έργου είναι η ιστορική και φιλολογική μελέτη της εξελικτικής πορείας ειδών της ελληνικής γραμματείας που δεν έχουν ως τώ-

ρα μελετηθεί αυτοτελώς: το απομνημόνευμα και οι συναφείς κατηγορίες που το απαρτίζουν, όπως η αυτοβιογραφία, το ημερολόγιο και η επιστολογραφία. Επίσης έγινε η ευρετηρίαση του τόμου: *Identité culturelle. Littérature, Histoire, Mémoire*. Τετράδια εργασίας 30, με την επιμέλεια της Ουρανίας Πολυκανδριώτη. Ο τόμος εκδόθηκε από το ΙΝΕ/ΕΙΕ το 2006.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Ουρανία Πολυκανδριώτη, κύρια ερευνήτρια (β' βαθμίδα) ΙΝΕ/ΕΙΕ.

Ας σημειωθεί ότι οι πληροφορίες για τα ερευνητικά προγράμματα και έργα του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών προέρχονται από το *Ενημερωτικό Δελτίο ΙΝΕ/ΕΙΕ*, 31 (2006), σ. 25-35. Αναλυτικότερα, οι στόχοι, το αντικείμενο και το εκδοτικό πρόγραμμα του ΙΝΕ εκτίθενται στην ιστοσελίδα του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών: <http://www.eie.gr/>. Οι βάσεις δεδομένων του ΙΝΕ εντάχθηκαν στο πρόγραμμα «Πανδέκτης – Κοινωνία της πληροφορίας: Ψηφιακός θησαυρός πρωτογενών τεκμηρίων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού» και είναι προσβάσιμες από τη διεύθυνση: <http://pandektis.ekt.gr/dspace/>.

Κλείνοντας, θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσουμε την επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, την Καθηγήτρια του Τμήματος Γαλλικής και Φιλολογίας, κυρία Φρειδερίκη Ταμπάκη-Ιωνά, καθώς και τις κυρίες Γεωργία Γάτου και Ειρήνη Συνοδινού, που έφεραν άρτια σε πέρας το δύσκολο έργο της υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης.

*Μαριάννα Κορούπη-Αγάλου,
ασκούμενη φοιτήτρια στην εταιρεία Οπτικοακουστική Α.Ε.*

Η συνεργασία μου με την εταιρεία τηλεοπτικών επιχειρήσεων «Οπτικοακουστική» πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης φοιτητών/τριών του Τμήματός μου, στην οποία μου δόθηκε η ευκαιρία να συμμετάσχω κατά τους χειμερινούς μήνες του προηγούμενου έτους. Αποδείχτηκε για μένα μια πολύ ενδιαφέρουσα εμπειρία, καθώς όχι μόνο ήρθα σε επαφή με το πολύ ενδιαφέρον αντικείμενο του υποτιτλισμού, αλλά μου δόθηκε η δυνατότητα, μετά τη λήξη της πρακτικής άσκησης, να συνεχίσω την συνεργασία μου με τη συγκεκριμένη εταιρεία.

Ομολογώ ότι αρχικά ξαφνιάστηκα όταν είδα στη Γραμματεία μας την ανακοίνωση για την Πρακτική Άσκηση φοιτητών. Ενθουσιάστηκα με τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία του Τμήματός μας και θέλησα να συμμετάσχω σε αυτό το πρόγραμμα καθώς θεώρησα ότι θα ήταν χρήσιμη εμπειρία, τόσο για την ολοκλήρωση των σπουδών μου, όσο και για να τον επαγγελματικό μου προσανατολισμό, καθώς τα σχολεία και οι διαθέσιμες εταιρείες παρούσαζαν μεγάλο ενδιαφέρον. Όταν η επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος, κυρία Ταμπάκη, μου ανέφερε τη δυνατότητα πρακτικής στην Οπτικοακουστική, το θεώρησα ιδανική συγκυρία καθώς είχα μόλις ολοκληρώσει και ένα σεμινάριο υποτιτλισμού στο Γαλλικό Ινστιτούτο.

Η πρώτη μου επαφή με την εταιρεία ήταν γεμάτη από πολλές και καινούργιες πληροφορίες. Έπρεπε να εγκλιματιστώ σε ένα καινούργιο εργασιακό περιβάλλον, να προσαρμοστώ στους ρυθμούς του υποτιτλισμού και των λογισμικών προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται. Η επόπτριά μου, κυρία Κατσιπουλάκη, την οποία θα ήθελα και να ευχαριστήσω ιδιαίτερα, με βοήθησε πολύ, δίνοντας μου την ευκαιρία να δουλέψω πάνω σε αρκετό υλικό, διαφωτίζοντάς με στις όποιες δυσκολίες αντιμετώπιζα. Ο υποτιτλισμός αγγλικών και γαλλικών τηλεοπτικών προγραμμάτων, ταινιών και ντοκιμαντέρ, με τον οποίο ασχολήθηκα, είχε εξαιρετικό ενδιαφέρον για μένα καθώς συνδύαζε την αγάπη μου για τις ξένες γλώσσες

και τη μετάφραση με έναν διαφορετικό και περισσότερο ενδιαφέροντα τρόπο.

Φυσικά, οι μεγαλύτερες δυσκολίες στο πρώτο στάδιο αφορούσαν την φύση των προγραμμάτων που έπρεπε να υποτιπλίσω, καθώς κάθε αρχείο υποτίτλων ή αρχείο μετάφρασης προς μεταγλώττιση που παραδίδω, είναι μία εντελώς διαφορετική εμπειρία, σε ό,τι αφορά το αντικείμενο, το θέμα, την ορολογία, τον τύπο και τη μορφή της γλώσσας. Όλα απαιτούν διαφορετικό τρόπο μεταφραστικής προσέγγισης. Μεγάλη προσοχή επιβάλλεται σε όλο το φάσμα της ποιότητας των υποτίτλων και όχι μόνο στη σημασιολογική τους απόδοση. Για παράδειγμα, τα ντοκιμαντέρ έχουν αρκετές μεταφραστικές δυσκολίες καθώς εμπεριέχουν αρκετή ορολογία, επιστημονική τις περισσότερες φορές, μεταφραστικές δυσκολίες σε ό,τι αφορά τη σωστή απόδοσή τους στη γλώσσα μας και πολλές φορές το θέμα τους πραγματεύεται πολύ εξειδικευμένα αντικείμενα. Χρειάζεται να συμβουλευτεί κανείς το διαδίκτυο και αρκετά λεξικά μέχρι να καταλήξει στην ιδανικότερη μετάφραση για κάθε περίπτωση. Πολλές φορές το υλικό προς υποτιτλισμό δεν συνοδεύεται από το αντίστοιχο σενάριο, οπότε ο μεταφραστής καλείται να εξασκήσει πολύ καλά το αυτί του για να φέρει εις πέρας την εκάστοτε μετάφραση. Ο χρόνος είναι επίσης πολύ σημαντικός για τον υποτιτλιστή καθώς θα πρέπει να συνδυάσει την όσο το δυνατόν περιεκτικότερη και ποιοτικότερη ελληνική μετάφραση στα χρονικά πλαίσια που του δίνει η ταινία και η δυνατότητα παραμονής των υπότιτλων στην οθόνη. Η εμπειρία είναι πολύ σημαντικός παράγοντας, τόσο στον υποτιτλισμό, όσο και μετέπειτα στο συγχρονισμό των υπότιτλων με την εικόνα και τον ήχο του προγράμματος, καθώς σε εξοικειώνει όλο και περισσότερο με τον τρόπο που προσεγγίζεις κάθε υλικό προς μετάφραση.

Εξαιρετικά χρήσιμες στάθηκαν οι γνώσεις που είχα αποκτήσει από τα μαθήματα μετάφρασης, λογοτεχνίας στη σχολή, καθώς είχα ήδη έναν καλό προσανατολισμό και καλύτερη δυνατότητα προσέγγισης της γαλλικής γλώσσας από πλευράς λεξιλογίου, μεταφραστικών τεχνικών και επαφής με πολλαπλής φύσεως κείμενα και δημιουργούς.

Είναι αυτονόητο ότι το μεγαλύτερο μέρος των παραγωγών είναι στην αγγλική γλώσσα, οπότε χρειάζεται ευελιξία από την πλευρά του υποτιτλιστή, εφόσον μεταφράζει και τις δύο γλώσσες. Μου δόθηκε όμως η ευκαιρία να υποτιπλίσω αρκετές γαλλικές παραγωγές και ομολογώ ότι αποδείχτηκε πολύ δυνατή εξάσκηση στη γαλλική γλώσσα καθώς, στην προσπάθειά μου για την καλύτερη δυνατή απόδοση, εξοικειώθηκα πολύ περισσότερο τόσο με το γραπτό λόγο όσο και με την ακουστική επαφή με τη γαλλική γλώσσα. Σιγά-σιγά άρχισα να εξοικειώνομαι με το αντικείμενο και τους ρυθμούς της συγκεκριμένης δουλειάς. Το γοητευτικότερο στοιχείο της είναι ότι κάθε μέρα μαθαίνεις καινούργια πράγματα, ανακαλύ-

πεις νέες μεταφραστικές προσεγγίσεις και αποκτάς ένα διευρυμένο πεδίο γνώσεων.

Αφού ολοκληρώθηκε το δίμηνο της πρακτικής μου άσκησης, ήταν μια εξαιρετικά ευχάριστη εξέλιξη για μένα η συνέχεια της συνεργασίας μου με τη συγκεκριμένη εταιρεία, καθώς μου δόθηκε η ευκαιρία να συνεχίσω να ασχολούμαι με ένα αντικείμενο που με ενδιαφέρει πολύ.

Θα ήθελα να εκφράσω την χαρά μου για αυτή την πρωτοβουλία πρακτικής άσκησης και για τη διάθεση συνέχισης του προγράμματος, καθώς θεωρώ ότι δίνει μια εξαιρετική ευκαιρία στους φοιτητές/τριες να δοκιμαστούν, να έχουν μια περισσότερο ξεκάθαρη εικόνα για το εύρος των επιλογών και δυνατοτήτων τους σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, σε μια κλίμακα διαφορετική από αυτή της σχολής και των αμφιθεάτρων.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω την κυρία Ταμπάκη - Ιωνά, επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος και τις κυρίες Γάτου και Συνοδινού για το πραγματικό ενδιαφέρον τους τόσο για την εξέλιξη του προγράμματος όσο και για τις εμπειρίες που αποκόμισαν οι φοιτητές/τριες μέσα από αυτό.

*Αντωνία Μπουντογιάννη,
ασκούμενη φοιτήτρια στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών*

Καλησπέρα σας,

Με ιδιαίτερη χαρά βρίσκομαι εδώ σήμερα για να μοιραστώ μαζί σας τις εμπειρίες που αποκόμισα από το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης που παρακολούθησα. Πριν όμως παρουσιάσω τις αρμοδιότητες που εμπίπτουν στον τομέα απασχόλησής μου, θα ήθελα να αναφέρω ότι από την πρώτη στιγμή που ενημερώθηκα για το πρόγραμμα αυτό, μέχρι και σήμερα, συνεχίζει να με εκπλήσσει η άρτια οργάνωση του προγράμματος και το άμεσο ενδιαφέρον που επεδείκνυαν οι υπεύθυνοι σ' εμάς, τους φοιτητές/τριες. Είναι πραγματικά αξιοσημείωτο το γεγονός ότι οι υπεύθυνοι βρίσκονταν πάντα στο πλευρό μας είτε για να μας παροτρύνουν, είτε για να απαντήσουν στις βασανιστικές απορίες μας – από την αξιότιμη κυρία Ταμπάκη-Ιωνά Φρειδερίκη, υπεύθυνη του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, μέχρι τις κυρίες Γάτου Γεωργία και Συνοδινού Ειρήνη που μας κατατόπισαν για το πρόγραμμα.

Κάνοντας μία μικρή ανασκόπηση από τη χρονική περίοδο που απασχολήθηκα, από την πρώτη εκείνη επαφή στην Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Συνεργασίας με τον κύριο Stanley Hilton και την κυρία Ελένη Μπέη να μας αγκαλιάζουν και να μας υποδέχονται χωρίς ενδοιασμό – κρίνω ότι δε θα μπορούσε να μου έχει δοθεί καλύτερη ευκαιρία για να κάνω τα πρώτα μου βήματα, πόσο μάλλον να εργαστώ για δύο μήνες στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών και συγκεκριμένα στο χώρο πολυμέσων και διαδραστικής εκπαίδευσης (Espace Multimédia Interactif) υπό την καθοδήγηση της κυρίας Nicole Mobillotte, υπεύθυνης του τομέα, η οποία για μένα αποτελεί πρότυπο εκπαιδευτικού.

Αξιοποιήθηκα στην αίθουσα πολυμέσων λοιπόν, αίθουσα άρτια εξοπλισμένη έτσι ώστε να μπορεί να υποδέχεται τους μαθητές και να συμβαδίζει με τις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις στον τομέα της εκπαίδευσης. Τα καθήκοντά μου ήταν ευρέου φάσματος: ξεκινώντας από ενημέρωση κοινού για stages, σεμινάρια και μαθήματα που λάμβαναν χώρα στο

Γαλλικό Ινστιτούτο, θα σταθούμε στο σχεδιασμό μαθημάτων που γίνονται στην αίθουσα. Πρόκειται στην ουσία για συμπληρωματικά μαθήματα υποβοηθούμενα από τις νέες τεχνολογίες τα οποία κλήθηκα να «σχεδιάσω» λαμβάνοντας υπόψη τις αιτήσεις των εκάστοτε καθηγητών του Ινστιτούτου ως προς τα γραμματικο-συντακτικά φαινόμενα όπου ήθελαν να εξασκηθούν οι μαθητές τους. Από τη θεωρία λοιπόν στην πράξη, από τις «βαρύγδουπες» έννοιες που αναλύαμε άλλοτε στο μάθημα της Διδακτικής στην άμεση εφαρμογή αυτών. Η «*planification du cours*» που μας ανέλυε άλλοτε η κ. Πρόσκολλη έπαιρνε πια νόημα, η κατηγοριοποίηση και ανάλυση των «*compétences*» που μας μάθαινε η κ. Βήχου γινόταν τώρα αναγκαία διαδικασία και οι τεχνολογικές εφαρμογές που μας έδειχνε ο κ. Μαρκαντωνάκης ήταν πλέον απαραίτητες για να μορφοποιήσουμε το εκπαιδευτικό υλικό και να διατηρήσουμε το χαρακτήρα διαδραστικής εκμάθησης που «επέβαλλε» η αίθουσα. Κι η αλήθεια είναι ότι αισθάνομαι ιδιαίτερα τυχερή γιατί μου δόθηκε η ευκαιρία να αξιοποιήσω κατάλληλα αλλά και άμεσα τις αποκτηθείσες από τη σχολή γνώσεις στο πλαίσιο της πρακτικής αυτής άσκησης.

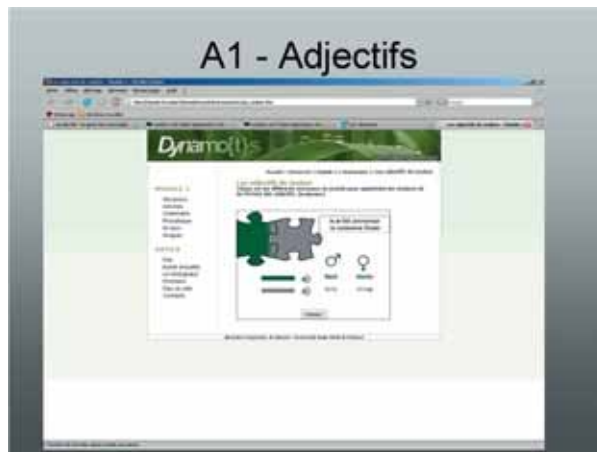
Ο σχεδιασμός αυτών των μαθημάτων που πραγματοποιούνταν στην αίθουσα πολυμέσων απαιτούσε τη συνεχή αναζήτηση διαδικτυακών πηγών (*recherche des ressources en ligne*) τις οποίες έπρεπε στη συνέχεια να διαβαθμίσουμε, σύμφωνα πάντοτε με το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες (CECR) ώστε το υλικό που προσφέρεται στις τάξεις να είναι κατηγοριοποιημένο ανά επίπεδο γνώσεων και μ' αυτό τον τρόπο να χρησιμοποιείται εύκολα τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους εκπαιδευόμενους. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα που ακολουθεί: πρόκειται για ένα μάθημα που σχεδιάσα επιπέδου B1 (τάξη εφήβων) που στόχο έχει την εξάσκηση των μαθητών στα παραθετικά (*Comparatif / Superlatif*).

Le Comparatif - Le Superlatif

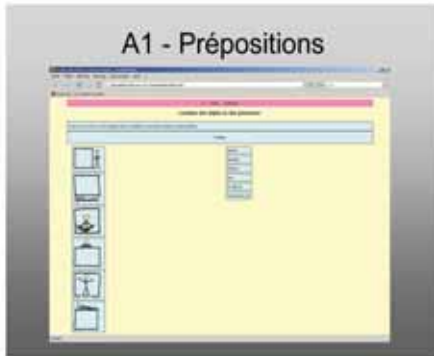
<http://www.connectgramme.com/comparaison.html?odyframe.htm>
<http://www.maisondequartier.com/cours/lesson.php?lesson=comparaison&height=1300&lang=en>
<http://www.laits.utexas.edu/tes/gr/adj7.html>
<http://www.tinglado.net/?id=comparativ>
<http://www.librosvivos.net/smtc/PagPorFormulario.asp?TemaClave=1055&est=1>
<http://www.librosvivos.net/smtc/PagPorFormulario.asp?TemaClave=1192&est=3>
<http://www.ccn.yamanashi.ac.jp/~morita/InterFrench/quiz/FrenchQuizE3.html>
http://highered.mcgraw-hill.com/sites/0072560320/student_view0/chapitre14/structures_4.html
<http://www.maisondequartier.com/cours/exercices.php?exo=comparaison&lang=en&number=1>
<http://www.bonjourdefrance.com/n6/qcm/tpedq.htm>
<http://www.laits.utexas.edu/tes/gr/adj6.html>
http://faculty.virginia.edu/ajmlevine/grammar/comparatif_cloze.html
<http://www.asahi-net.or.jp/~ik2r-mys/english/reframe3x4.htm>
<http://www.geocities.com/ejerciciosfrances/DEUXIEME/comparaison1.htm>
<http://www.didieraccord.com/exercices/index.php?ex=3.1.6>
<http://wpscqa.prenhall.com/ca-ph-parmentier-ebbons-7/0,5582,1784314-content,00-utf8.html>
<http://www.didieraccord.com/exercices/index.php?ex=3.1.7>
<http://www.mn.ac.th/ks/comparer3.htm>
<http://fis.ucalgary.ca/fr/217/ex/3Diag1.htm>
<http://fis.ucalgary.ca/fr/217/ex/3Diag2.htm>
<http://wpscqa.prenhall.com/ca-ph-parmentier-ebbons-7/0,5582,1784486-content,00-utf8.html>
http://highered.mcgraw-hill.com/sites/0072560320/student_view0/chapitre15/structures_3.html

Οι τύποι των ασκήσεων που προτείνονται γενικά σε όλα τα μαθήματα που πραγματοποιούνται στη salle EMI ποικίλλουν ώστε να διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον των μαθητών και να υποστηρίζονται όλοι οι τύποι μάθησης (visuel / acoustique / kinesthésique...).
Ας πάρουμε μια γεύση:

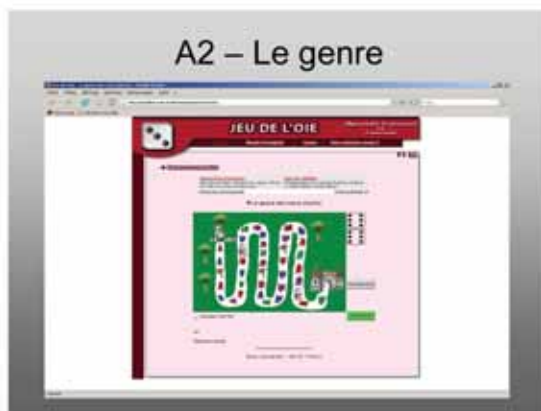
- des puzzles



● exercices d'association



● jeu de l'oie



● choix multiples



Ένα ακόμα κομμάτι της απασχόλησής μου στο χώρο πολυμέσων ήταν η δημιουργία και μορφοποίηση εκπαιδευτικού υλικού για την εκπαιδευτική πλατφόρμα του Γαλλικού Ινστιτούτου «le français en ligne». Η εν λόγω πλατφόρμα παρέχει πηγές / ασκήσεις στις οποίες έχουν ελεύθερη πρόσβαση τόσο οι καθηγητές Γαλλικής όσο και οι μαθητές. Αξίζει να σημειωθεί ότι η συμμετοχή μου στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης - ενώ ακόμα ήμουν φοιτήτρια - με βοήθησε να καταλάβω τον πολύπλευρο ρόλο του εκπαιδευτικού, ρόλο τον οποίο θα κληθώ να «παιξώ» στο άμεσο μέλλον.



Πέραν των διαδικτυακών ασκήσεων που χρησιμοποιούνται για τα μαθήματα, στην αίθουσα ΕΜΙ υπάρχουν κι εκπαιδευτικά CD-ROM για τα οποία προσπάθησα να δημιουργήσω περιγραφικές καρτέλες οι οποίες να περιλαμβάνουν τους γλωσσολογικούς, επικοινωνιακούς και παραγωγικούς στόχους που διαπραγματεύονται το καθένα. Παράλληλα προτείνονται επιπλέον ασκήσεις en ligne για να ενισχυθεί η κάθε ενότητα. Ένα δείγμα των περιγραφικών καρτελών (fiches descriptives) βλέπετε παρακάτω.



Τέλος, θα ήθελα να επισημάνω ότι προσπαθήσαμε παράλληλα να διατηρήσουμε τα σημεία των καιρών επιλέγοντας ασκήσεις βασισμένες στην Επικοινωνιακή Προσέγγιση (Approche Communicative). Οι παρακάτω ασκήσεις το μαρτυρούν άλλωστε.

Articles Indéfinis/Partitifs





Αυτή ήταν μια μικρή γέυση από όλες εκείνες τις εμπειρίες - ευκαιρίες που μου προσέφερε η Πρακτική Άσκηση στην αίθουσα ΕΜΙ. Θα ήθελα, κλείνοντας, να αναφέρω ότι μετά το πέρας της πρακτικής άσκησης και δεδομένου ότι συνεχίζω να εργάζομαι στον ίδιο χώρο, νιώθω χρήσιμη, νιώθω ότι μπορώ να προσφέρω, να δημιουργήσω και παράλληλα έχω την αίσθηση ότι διαθέτω περισσότερα όπλα στα χέρια μου, περισσότερα εφόδια για το μέλλον.

Σας ευχαριστώ

4ο Γυμνάσιο Αθήνας

Φιλελευθινητική Εταιρεία



Institut Français d'Athènes



Εθνικό Ιδρυμα Ερευνών



Ελληνογαλλική Σχολή "Saint Paul"



Λεόντειο Λύκειο Πατησίων



Λεόντειο Λύκειο Ν. Σμύρνης

Σύνδεσμος Καθηγητών Γαλλικής Γλώσσας Αρφ

Νέα Γενιά Ζηριδη



**Γ Ρ Α Π Τ Ε Σ Α Ν Α Φ Ο Ρ Ε Σ
ΑΛΛΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ**

Club Med



Εκδόσεις ΔΑΡΔΑΝΟΣ



BICI



Οπτικοακουστική



Banque Société Générale



Pierre Fabre



Βιβλιοπωλείο ΚΑΟΥΦΜΑΝ



L'Oréal Hellas



ΟΛΕΓ



Μεταφραστικό Γραφείο COM



Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη



Κονσερβοποιία Β. Αιγαίου



Tradeforms Δ. Κίτσος



**Objet: stagiaires de l'Université d'Athènes
en mission à l'Institut Français**

Paul Petit,

*Attaché de coopération éducative,
Service de coopération et d'action culturelle
Institut Français d'Athènes
Ambassade de France en Grèce*

Depuis plusieurs années, l'Institut français d'Athènes (IFA) – Service de coopération et d'action culturelle de l'ambassade de France en Grèce – a la grande chance de pouvoir accueillir des stagiaires mis à sa disposition par l'Université d'Athènes et son Département de Langue et Littérature françaises: à ce jour ce sont 28 étudiants (et plutôt étudiantes car il s'agit essentiellement de jeunes filles!) qui ont eu l'occasion de passer plusieurs mois avec l'équipe de coopération éducative de l'IFA.

Je suis convaincu que ces stages, au service de l'éducation et de la francophonie en Grèce, ont constitué une belle expérience, une formation enrichissante pour ces étudiants, d'un point de vue professionnel, en tant que premier contact bien souvent de la vie active, mais aussi personnel: lieu d'échanges, de vie culturelle française au cœur d'Athènes, l'IFA a de nombreux atouts. Pour des spécialistes de langue française, futurs enseignants ou susceptibles d'être recrutés dans des structures franco-grecques, le bain interculturel et linguistique ainsi réalisé ne peut être que bénéfique. J'espère que l'accueil réservé à nos stagiaires est également satisfaisant sur un plan humain et personnel: nous y attachons une grande attention.

Chaque année, nos jeunes recrues sont sollicitées pour participer de façon souvent intensive à la vie de l'Institut et à nos programmes de coopération: ainsi de la préparation du Concours national de la Francophonie, qui en lien avec le Ministère de l'Education

nationale et de Cultes, mobilise des milliers d'élèves et des centaines d'établissements scolaires ; du Festival du Film Francophone d'Athènes dont on fêtait les 10 ans cette année avec un succès sans précédent ; de nos campagnes de promotion de la langue française pour les élèves et leurs familles ; de la préparation d'évènements et d'activités culturelles, et notamment du 14 juillet.

Ce sont aussi des actions de longue haleine, parfois moins spectaculaires mais absolument nécessaires, qui sont le cœur de notre quotidien: la relation avec les établissements scolaires, la traduction de documents vers le grec ou le français, qu'il s'agisse de textes administratifs ou de la presse et de l'actualité. Enfin, selon les compétences et les désirs de chacun, des réponses ciblées à nos besoins: travailler sur des ressources pédagogiques pour les professeurs, sur les certifications françaises, sur le multimédia et les outils en ligne, sur la promotion des cours de français pour les entreprises et le marketing vers les institutions... bref, toute la palette des activités d'un des plus grands établissements culturels français à l'étranger, tourné à la fois vers les partenaires officiels grecs de la coopération et vers le grand public.

Je tiens à remercier d'une part, très vivement et très chaleureusement, les responsables de ce programme aussi riche que nécessaire, et d'autre part les stagiaires qui nous ont fait profiter de leur dynamisme et de leur esprit d'initiative au cours de ces dernières années: certains sont toujours présents dans les murs de l'IFA, signe d'une belle réussite de leur investissement personnel! Le plus grand bénéficiaire est pour nous, à l'Institut, dans ce dialogue fructueux avec de jeunes grecs francophones et francophiles, qui sont l'avenir de l'amitié franco-hellénique.

Rapport de stage

*Nicole Mobillotte,
Chargée de mission
Institut Français d'Athènes
Ambassade de France en Grèce*

Ce stage a été effectué du mois d'octobre 2006 jusqu'au mois de décembre 2006

Les tâches qui lui ont été confiées sont les suivantes :

Tâches à caractère pédagogique:

Répertorier les CD Rom pédagogiques et établir une fiche analytique pour chacun d'entre eux (inventaire des ressources).

Répertorier les sites : niveaux, publics, objectifs.

Renseigner sur les programmes pédagogiques de l'IFA.

Participer à une des équipes qui s'est engagée à élaborer du matériel qui est mis en ligne sur la plateforme pédagogique de l'Institut français d'Athènes « Le français en ligne ».

Travail de conception: élaborer des ressources (exercices grammaticaux et lexicaux, compréhension écrite, page du mois, littérature...) et les mettre en forme pour les télécharger sur la plateforme « Le français en ligne ». Ces ressources sont fabriquées avec des logiciels interactifs (Hot Potatoes, Netquiz.Pro...) exigeant des compétences linguistiques et une bonne connaissance de l'outil informatique.

Accueil des classes: à la demande des enseignants, recherche de documents visant à renforcer les acquisitions des apprenants (exercices grammaticaux, discrimination phonétique, compréhension écrite, tests préparant aux examens...). Remarque : ces élèves étant en général jeunes se montrent très intéressés par le travail qu'ils effectuent dans cet espace mais requièrent une attention particulière et un soutien permanent.

L'étudiante a pu démontrer toute l'étendue de ses compétences pédagogiques et didactiques et s'est toujours montrée très intéressée par les tâches qui lui ont été confiées.

Elle a donné toute satisfaction à l'Institut français d'Athènes et est toujours en poste à ce jour.

Opinion personnelle:

Les stages proposés par l'Université d'Athènes sont extrêmement utiles pour les étudiants, leur permettant une approche véritable du monde professionnel et représentent pour ces personnes un atout pour leur avenir et une valeur ajoutée dans leur CV.

Έκθεση Αξιολόγησης Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (ΕΠΕΑΕΚ II)

Δρ. Μαρία Φλετορίδου,

*Διευθύντρια 4ου Γυμνασίου Αθηνών
4ο Γυμνάσιο Αθηνών*

Κατά το χρονικό διάστημα από 12 έως 30 Μαΐου και από 1η έως 30 Σεπτεμβρίου 2008, ως Διευθύντρια του 4ου Γυμνασίου Αθηνών, είχα την χαρά και την τιμή να υποδεχτώ στη σχολική μας μονάδα, στο πλαίσιο του Προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης, τις φοιτήτριες του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ.

Κατά το ανωτέρω διάστημα, οι εκπαιδευόμενες φοιτήτριες είχαν την ευκαιρία όχι μόνο να εμπλακούν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία και λειτουργία του Σχολείου μας αλλά κυρίως, υπό την καθοδήγηση του καθηγητή Γαλλικής Γλώσσας ΠΕ 05 κ. Γεωργίου Γεωργιάδη, να εφαρμόσουν διδακτικές και παιδαγωγικές πρακτικές σε πραγματικό περιβάλλον σχολικής τάξης. Οι εκπαιδευόμενες φοιτήτριες κατά την προετοιμασία του μαθήματος, εφαρμόζοντας το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Ι. για τη διδασκαλία της Γαλλικής Γλώσσας αλλά και το Διαθεματικό Πλαίσιο Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες αναζητούσαν αυθεντικά κείμενα, κατασκεύαζαν μαθησιακό υλικό και κατέστρωναν σχέδια διδασκαλίας τα οποία καλούνταν να εφαρμόσουν, με την αρωγή του επιβλέποντα καθηγητή, στη διδακτική πράξη. Με τον τρόπο αυτό επετεύχθη η ουσιαστική σύζευξη της θεωρητικής κατάρτισης των φοιτητριών στη διδακτική της Γαλλικής Γλώσσας με την εφαρμογή της μέσα στη σχολική τάξη. Έτσι οι ασκούμενες απέκτησαν νέες εμπειρίες που στη συνέχεια θα συμβάλλουν θετικά στην ολοκλήρωση των σπουδών τους και θα ενισχύσουν

αποτελεσματικά την προσπάθειά τους για ένταξη στην αγορά εργασίας.

Είναι αξιοσημείωτο δε ότι η παρουσία των φοιτητών-μελλοντικών καθηγητών μέσα στην τάξη και η υιοθέτηση εκ μέρους τους νέων σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας ενθάρρυνε τη συμμετοχή των μαθητών μας στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενίσχυσε την ενεργητική και βιωματική μάθηση και βελτίωσε τις σχολικές επιδόσεις των μαθητών στο συγκεκριμένο μάθημα.

Είναι επίσης γεγονός ότι από τη συνεργασία αυτή ωφελήθηκε και η σχολική μας μονάδα δεδομένου ότι οι φοιτήτριες που απασχολήθηκαν ανταποκρίθηκαν με επιτυχία και στις διοικητικές εργασίες που τους ανατέθηκαν και οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των υποχρεώσεων ενός εκπαιδευτικού που υπηρετεί στην Π/θμια και Δ/θμια Εκπαίδευση.

Το διδακτικό προσωπικό του Σχολείου μας και εγώ προσωπικά θα θέλαμε να εκφράσουμε την απόλυτη ικανοποίησή μας για την υλοποίηση του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης και ευχόμαστε κατά το νέο σχολικό έτος να μας δοθεί εκ νέου η δυνατότητα να συνεργαστούμε με φοιτητές/τριες τους Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας.

Έκθεση Αξιολόγησης Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (ΕΠΕΑΕΚ II)

Στέλιος Μαρκαντωνάκης,

Καθηγητής Γαλλικής

Νόμιμος εκπρόσωπος του Συνδέσμου Καθηγητών Γαλλικής Γλώσσας Π.Ε.

Σύνδεσμος Καθηγητών Γαλλικής Γλώσσας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Αρpf)

Ο Σύνδεσμος καθηγητών Γαλλικής Γλώσσας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης απασχόλησε για διάστημα 2 μηνών, κατά την περίοδο από 11 Μαρτίου 2008 έως 11 Μαΐου 2008, στο πλαίσιο του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, δύο φοιτήτριες του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Οι ασκούμενες είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τη δομή και τη λειτουργία ενός Επισημονικού Συνδέσμου Καθηγητών της ειδικότητάς τους (Γαλλικής ΠΕ 05), να πληροφορηθούν σχετικά με τα προβλήματα που απασχολούν τον επαγγελματικό τους κλάδο

και να εκτιμήσουν το ρόλο της εθελοντικής προσφοράς των ανθρώπων που συμμετέχουν σε παρόμοια συλλογικά όργανα. Παράλληλα, υπό την καθοδήγηση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ασχολήθηκαν με ερευνητικά αντικείμενα που σχετίζονται με τη σημερινή εργασιακή γίνεσθαι των καθηγητών Γαλλικής καθώς επίσης και με την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για την εκμάθηση της Γαλλικής ως ξένης γλώσσας, με χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας.

Συγκεκριμένα, τα καθήκοντα που ανέλαβαν και τα οποία καθορίστηκαν από κοινού σε συνάντηση προγραμματισμού των εργασιών που έγινε στα Γραφεία του Συνδέσμου ώστε να υπάρξει σύγκλιση των δεξιοτήτων τους με τις ανάγκες του Συνδέσμου, ήταν τα παρακάτω :

- Συλλογή και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν στις ώρες διδασκαλίας της Γαλλικής και Γερμανικής Γλώσσας κατά την εφαρμογή του Πιλοτικού Προγράμματος για την ένταξη του μαθήματος 2η Ξένη Γλώσσα στην Π/θμια Εκπ/ση ώστε να καταγραφεί μια πρώτη εκτίμηση για τις επιλογές των μαθητών του Δημοτικού όσον αφορά στην εκμάθηση της 2ης Ξ.Γ.
- Παραγωγή ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού για εκμάθηση της Γαλλικής Γλώσσας
- Παραγωγή πολυμεσικού υλικού για τη διάδοση της Γαλλικής Γλώσσας και του Πολιτισμού.
- Μετάφραση επιστολών και εισηγήσεων από την Ελληνική στη Γαλλική Γλώσσα και το αντίστροφο.

Τα στοιχεία της έρευνας, στην οποία συμμετείχαν, παρουσιάστηκαν στη Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Καθηγητών Γαλλικής Γλώσσας Π.Ε. που έλαβε χώρα το Σάββατο 29 Μαρτίου 2008 στο Auditorium του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών και δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό Contact+ που εκδίδει ο Σύνδεσμός μας. Επιπλέον, το ψηφιακό υλικό, ενδέχεται να δημοσιευτεί στον Ιστότοπο του Συνδέσμου Καθηγητών Γαλλικής Γλώσσας Π.Ε. www.apf.gr

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένες ασκούμενες, οι οποίες διακρίθηκαν για την ιδιαίτερη συνέπεια και το πνεύμα συνεργασίας και εργατικότητας, συνέχισαν, και μετά το πέρας της περιόδου Πρακτικής Άσκησης, να συμμετέχουν ενεργά στην προσπάθεια για προώθηση της γαλλικής γλώσσας και να προσφέρουν εθελοντικά τη βοήθειά τους στον Επιστημονικό μας Σύνδεσμο. Είχαν έτσι την ευκαιρία, όχι μόνο να παρακολουθούν από κοντά τις εξελίξεις σχετικά με τον επαγγελματικό τους χώρο, αλλά και να ενημερώνονται για τις τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις στον τομέα της Διδακτικής και Παιδαγωγικής κατάρτισης των καθηγητών γαλλικής γλώσσας. Χρησιμοποίη-

σαν και εξοικειώθηκαν με τεχνολογικά εργαλεία που βρίσκονται πλέον στη διάθεση των καθηγητών ξένων γλωσσών όπως :

- Διαδικτυακή πλατφόρμα επεξεργασίας κειμένων και λογιστικών φύλλων (Google doc)
- Hot Potatoes για δημιουργία διαδραστικών ασκήσεων
- Movie Maker για επεξεργασία βιντεοαποσπασμάτων
- Power Point για δικτυακές παρουσιάσεις
- Word
- Excel

Ιδιαίτερα για τον Επιστημονικό μας Σύνδεσμο, το έργο του οποίου συνίσταται στη διάδοση της Γαλλικής Γλώσσας και Πολιτισμού και στη στήριξη των εργασιακών δικαιωμάτων των καθηγητών γαλλικής γλώσσας, η επαφή και η συνεργασία με τους φοιτητές/τριες - μελλοντικούς καθηγητές Γαλλικής Γλώσσας - κρίνεται ιδιαίτερα ωφέλιμη και εποικοδομητική τόσο για τους ασκούμενους φοιτητές/τριες όσο και για τη δράση του Συνδέσμου.

Το Δ.Σ. του Επιστημονικού Συνδέσμου Καθηγητών Γαλλικής Γλώσσας Π.Ε., απόλυτα ικανοποιημένο από την προσφορά των ασκούμενων φοιτητών/τριών αλλά και από τη συνεργασία με το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ, αισθάνεται την ανάγκη να συγχαρεί τους υπεύθυνους συντελεστές του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης και να ευχηθεί να συνεχιστεί το Πρόγραμμα στο μέλλον με την ίδια επιτυχία.

Έκθεση Αξιολόγησης Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών

Κωνσταντίνος Βουλγαρίδης,

Καθηγητής Γαλλικής

Ελληνογαλλική Σχολή Πειραιά "Ο Άγιος Παύλος"

Ιερά Μονή "Αγίου Παύλου" των Αδελφών των Χριστιανικών Σχολών "ΔΕΛΑΣΑΛ"

Με μεγάλη χαρά η ελληνογαλλική Σχολή Πειραιά «Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» υποδέχτηκε τρεις φοιτήτριες του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους

άσκηση κατά το σχολικό έτος 2007-2008.

Επιβλέποντες εκπαιδευτές ήταν οι καθηγητές ΠΕ 05 :

- κ. Ισίδωρος Βουτσίνος Διευθυντής των Γαλλικών Σπουδών της Σχολής μας, για τη διδασκαλία, τη διαχείριση ομάδας διδασκομένων εντός και εκτός τάξης, καθώς και την πρακτική εξάσκηση στο γαλλικό προφορικό λόγο.
- κ. Αντώνης Δαμιανός, για τη διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας και λογοτεχνίας σε προχωρημένους χρήστες της γαλλικής γλώσσας.
- κ. Κωνσταντίνος Βουλγαρίδης για την πρακτική εφαρμογή στην τάξη της θεωρίας της διδακτικής, για την αξιολόγηση γραπτών παραγωγής λόγου, καθώς και για τη συγγραφή κοινωνικοπολιτιστικών και την ανάπτυξη πραγματολογικών δεξιοτήτων στο γραπτό γαλλικό λόγο.

Οι φοιτήτριες ασκήθηκαν επίσης στη μετάφραση κειμένων από τη Γαλλική στην Ελληνική και αντίστροφα, συμμετείχαν σε οργανώσεις εκδηλώσεων καθώς και στη δημιουργία παρουσιάσεων-ταινίας σε ψηφιακό δίσκο (DVD) σε λογισμικό Mounie Maker της ζωής και του έργου του ιδρυτού των Λασαλιανών Σχολείων, Ιωάννη-Βαπτιστή ΔΕΛΑΣΑΛ. Συμμετείχαν επίσης σε συμβούλια εργασίας του Τμήματος Γαλλικών Σπουδών.

Η πρακτική εκπαίδευση για κάθε φοιτήτρια διήρκεσε δύο μήνες και απεχώρησαν, όχι μόνο με αρκετή πρακτική εμπειρία, αλλά και με τις καλύτερες των εντυπώσεων.

Έκθεση Αξιολόγησης Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (ΕΠΕΑΕΚ II)

Βασιλική Μπουρνάζου

*Διευθύντρια Τμήματος Ducray-ADerma-PFD
Εταιρεία Pierre Fabre Hellas*

Οι ασκούμενες φοιτήτριες συνεργάστηκαν με τα τμήματα marketing της εταιρείας μας σε επίπεδο:

- μετάφρασης και δημιουργίας παρουσιάσεων σχετικές με τα προϊόντα των τμημάτων,

- μετάφρασης δελτίων τύπων και εκπαιδευτικών υλικών.

Επιπλέον υποστήριξαν σε πολλές περιπτώσεις γραμματειακά τα ίδια τμήματα.

Αξιολογήθηκαν σύμφωνα με τις παρακάτω παραμέτρους:

- τυπικότητα ωραρίου, ολοκλήρωση εργασιών, ικανότητα μετάφρασης, ικανότητα γραπτού λόγου, ικανότητα χρήσης υπολογιστή, βαθμό πρωτοβουλίας, ικανότητα προσαρμογής στο επαγγελματικό περιβάλλον.

Η συνεργασία μας σε όλες τις περιπτώσεις ήταν καλύτερη του μετρίου. Η εταιρεία μας επωφελήθηκε και είχε θετικό αποτέλεσμα στα project που ανέθεσε. Απόδειξη αποτελεί και το γεγονός ότι από τις ασκούμενες φοιτήτριες, τρεις απορροφήθηκαν στη συνέχεια σε μόνιμες θέσεις εργασίας.

Ως επιβλέπουσα του συγκεκριμένου προγράμματος εκ μέρους της Pierre Fabre Hellas, θεωρώ ότι ανάλογες συνεργασίες που συνδέουν τους φοιτητές/τριες με την πραγματικότητα του χώρου εργασίας μπορούν αφ'ενός μεν να συνεισφέρουν στη δημιουργία αξιόλογων επαγγελματιών και αφ'ετέρου να βελτιώσουν τα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Έκθεση Αξιολόγησης Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (ΕΠΕΑΕΚ II)

Βιβλιοπωλείο ΚΑΟΥΦΜΑΝ

Η εταιρεία ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΚΑΟΥΦΜΑΝ Α.Ε. στηρίζει το θεσμό της πρακτικής άσκησης. Τα τελευταία χρόνια σε συνεργασία με το τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών πολλοί τελειόφοιτοι φοιτητές και φοιτήτριες είχαν την ευκαιρία να απασχοληθούν στην εταιρεία μας και μερικοί από αυτούς να προσληφθούν μετά το τέλος της πρακτικής τους εξάσκησης.

Κύριο αντικείμενο των ασκουμένων ήταν η εξυπηρέτηση γαλλόφωνου κυρίως κοινού και η επαφή με ξένους εκδοτικούς οίκους. Γλώσσα επικοινωνίας ήταν κυρίως η γαλλική. Για τους φοιτητές/τριες η Πρακτική Άσκηση είναι μια πολύ καλή ευκαιρία να εξοικειωθούν με το περιβάλλον της αγοράς εργασίας και τις απαιτήσεις του. Τους βοηθάει να ασχοληθούν

ενεργά με την αντιμετώπιση πρακτικών θεμάτων (σύνταξη εγγράφων στα γαλλικά, προώθηση παραγγελιών ξενόγλωσσων βιβλίων, επικοινωνία με ξένους εκδότες κ.α.) μέσα σε μια επιχείρηση και να θέσουν σε εφαρμογή ό,τι έχουν προσεγγίσει θεωρητικά κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Για την εταιρεία μας το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης πέρα από το ότι αποτελεί μία σημαντική βοήθεια σε περιόδους αιχμής, είναι μια σημαντική ευκαιρία να συνεργαστούμε με νέους ανθρώπους που κατέχουν τη γαλλική γλώσσα και μπορούν να στελεχώσουν μελλοντικά την εταιρεία μας.

Πιστεύουμε ότι το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης θα πρέπει να συνεχιστεί και πιστεύουμε ότι είναι επιτακτική η ανάγκη ευρύτερης συνεργασίας των επιχειρήσεων με τα ΑΕΙ.